49ՐԴ ՏԱՐԻ — թիւ 1169 — ՇԱԲԱԹ — ԱՊՐԻԼ 20 3 ՄԱՅԻՍ 1338 — 28 ԱՊՐԻԼ 1923 — 20 ՆԻՍԱՆ 1339

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ԻՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. ԳԱՅԱԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՄ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գլաւր Պրուտէրէ, 38

Խմբագրութեան առնուած գրութիւններ եւ չենարուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه یوی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : اوهانس قریب
اداره‌سی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԳԱԾԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ժամանակուան համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՇԱԼՈՒՏՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԽՕՍԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՁԵՌՔԻ ՍԵՂՄՈՒՄԸ Ե ՄԻԿՐՈԲՆԵՐ

Իրար ողջունելու լաւագոյն եղանակը, — դէթ այժմուս ամէնէն ընդհանրիկը — ձեռք սեղմելն է։ Բայց իսկ՝ որ այդ կերպով կ'նաք ասալ և փոխանցել շատ մը ուրախութիւններ, ինչպէս ինֆլուէնցա, ժանտաւանդ, Թոքախտ և ուրիշ այլ տեսակ հիւանդութիւններ։ Այսքան ձեռքը մարմնոյն ամէնէն նազ մասերուն վրայ է։

Միկրոբագէտ մը վերջերս թուեցը որ այն միկրոբներուն որոնց կը գտնուին մարդկային մարմնոյն զանազան մասերուն վրայ և գաւառներուն մարթին մէկ քառակուսի սանթիմէթրին մէջ աւելի քան 80,000 միկրոբ կայ, մինչ համեմատութիւնը 25,000ը չանցնիր բերանուն և գրծքին վրայ։ Միայն ոտքը չի կրնար մեմատութեան գալ ձեռքին հետ։ Միկրոբի մասին։ Արդարեւ գերմանիկ միկրոբագէտ մը 360 միլիոն հաշուած է թիւը այն միկրոբներուն որոնց կը գտնուէին իր ոտքերը լուացած ջրին մէջ։ Դիտելի է որ այս 360 միլիոն թիւը անհամար տարբերուն համար կը փոխուի։ Ուստի, մեր միկրոգէտը որ միլիոններով միկրոբ գտած է իր ոտքերը լուացած ջուրին մէջ, կ'երեւայ թէ բաւական երկար ատ ոտոտ ձգած է իր ոտքերը, քանզի այս 360 միլիոնի թիւը քիչ չափազանցած կ'երեւայ մեզի։ Սակայն այս քննութիւններէն կը տեսնենք որ ձեռքը, որքէն եռք այն գործարանն է որ իր բնախօսական արտաքի կազմութեամբ ամէնէն ընդունակն միկրոբներ ընդունելու։ Ասոր համար է որ ֆրանսացի գիտուն մը կը հաստակի ձեռք սեղմելու սովորութեան և իր նկատումներէն կը հետեւի թէ ձեռք սեղմելը միկրոբներու փոխանցութիւն մը միայն կրնայ ըլլալ։ Ուստիանց վարանելու կը դատապարտէ զն յանուն առողջապահութեան։

Եւ սակայն եթէ կը յամառք անպատճառ ձեռք սեղմելու սովորութիւնը չարունակել, սա միջոց պէտք է ի գործ դնէք։ Նախ պէտք է 10 վայրկեանի չափ օճառէք և յետոյ ձեռքերնիդ ու դաստակնիդ խթթէք բերմանկանաք որ բօրասի 2 տոկոսանոց մը։ Յետոյ պիսիլիֆիր սուսի մէջ, բերմանկանադին գոյնը անելու համար։ Յետոյ սակաւին պիտի լուացուիք և հիգ սիլիֆիրիի մէջ՝ և հինգ վայրկենի չափ պիտի խթթէք սիլիֆիրի մէկ հազարերորդ լուծոյթի մէջ։

Միկրոբաբանութեան պահանջած այս բազմաթիւ առողջապահիկ գործողութիւններէն ետքն է որ կարելի կ'ըլլայ գիտական ձեռնասեղմում մը ընել։ Եւ դարձեալ, այս զանազան գործողութիւնները ընելով հանդերձ, վստահ չէք կրնար ըլլալ որ ձեռքի մը մէկ քառակուսի սանտիմէթրին մէջ գտնուած 80000 միկրոբներէն մի քանին չի՛ւրացընէք։ Հաւանաբար այս պատճառաւ է որ միքրոբաբանները չեն համարձակիր պնդել որ անպատճառ այս երկար ու մանրազնին զգուշութիւնները ի գործ դնենք իրարու ձեռք սեղմելէ առաջ և կ'սպասեն որ ապագան ուրիշ սովորութիւն մը բերէ դնէ ձեռք սեղմելու սովորութեան տեղ։ Բայց ինչ։— Հիմա պիտի ըսենք։

Բայց նախ՝ տեսնենք թէ ո՞ր արհեստները և պաշտօնները ամէնէն աւելի փոխանցումի վտանգ կը ներկայացնեն ձեռք սեղմելու միջոցաւ։ Է՛ն առաջ բժիշկներն ու վիրաբոյժներն են, թէև ասոնք հակոնեական ամէն կանոններ ի գործ կը դնեն։ Յետոյ կուսակրօն դասերները, անասնաբոյժները, սափրիչները, մասաճառները և վերջապէս դեղագործները, վասն զի ասոնք միլա չփման մէջ են հակոնեական և միկրոբասպան նիւթերու հետ։ Ուրեմն՝ բժիշկի մը ձեռքը սեղմելով, փոխանցուելու վտանգը կ'օնենանք։ Դեղագործին ձեռքը սեղմելու մի՛ վախնաք, բայց միեւնոյն ատեն դեղագիրներ ալ առէք պատրաստելու, եթէ չէք ուզեր որ հիւանդ իյնաք։

Զուտ գիտական նկատումներու մէջ պիտի չմտնենք որոնք կրնան անտեղի երկիւղ մը պատճառել։ Միայն յիշենք Բարիզի բժշկական համալսարանին ուսուցիչներէն մին որ այն ատեն միայն մարդու ձեռք կը սեղմէր երբ ձեռնոց դրած ըլլար։ Պատուական սովորութիւն մը որ կենցաղագիտութիւնը կը միացնէ առողջապահական կանոններու։

Առաջները, սէր ու յարգանք յայտնելու մեր եղանակները աւելի կնճռոտ էին քան հիմա։ Շատ մը շարժուձեւեր կ'ընէին ողջոյն ընդունող անձին դիրքին և ասպիճանին համեմատ։ Հիմա ձեռքի պարզ սեղմում մը և գլխի թեթեւ հակում մը երբեմնի բոլոր ողջոյններուն տեղը կը բռնեն։ Ա՛ս ալ շատ է արդեօք, և ձեռքի սեղմումէ՞ն ալ հրաժարիլ պէտք է։ — Այո՛, եթէ նկատի առնենք միկրոբաբաններու քիչ մը շատ յոռետես հաշիւները։ Եւ սակայն կրնանք ըսել որ ողջունելու շատ պարզ, շնորհալի և առողջապահիկ եղանակ մը կայ որ փոխանցումի վտանգը չի ներկայացներ, քանի որ չփում չկայ։ Արեւելեան ողջոյնն է ան։ Ասոնք որ առողջաբանական տեսակէտով ուզած էին ձեռքի սեղմումին տեղ ուրիշ բան մը հաստատել, չեն կրցած միջոց մը գտնել և թողած են որ ձեռք սեղմելու սովորութիւնը չարունակուի։ Եւ խորհուրդ պիտի տան իրենց որ ընդունին արեւելեան ողջոյնը որ շնորհ և հրապոյր ունենալով հանդերձ ապրտփոխիկ հանգամանք մը չունի։ Միթէ այս ողջոյնը ընդունուած չէ՞ Եւրոպական ամէն բանակներու մէջ որոնք անչուշտ գնահատած են անոր բազմաթիւ առաւելութիւնները։ Մաղթելի է որ այս ողջոյնը ամէնուն կողմէ առհասարակ ընդունուի։

Ահաւասիկ, սիրելի ընթերցողներ Մանզումէի, ամէնէն առողջապահիկ ողջոյնը՝ զոր կ'առաջարկենք ձեռք սեղմելու սովորութեան տեղ։

ՏՈՌԹ. Վ. ԱԼԱՆԹԷՆ ՆԱԼԲԱՍ
Բարիզի Բժշկ. Կանառէն
եւ բժիշկ պարսկ. դեսպանատան

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԵՆԵՏԻԿԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Թիթօնի Շաբաթ օր Վենետիկի մէջ հայկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին, և 22 ներկայներու։ Թիթօնիի ալ կողմը նստած էր Հռոմի աւստրիական դեսպան կոմս Լիւցով, ալ կողմն ալ Միջազգային Դեղարուեստից ցուցահանդէսին մասնաւ պատուիրակ Բավիզից, Կոլուխովսքի կոմս նստած էր Թիթօնիի դիմացը, Վիեննայի իտալական դեսպան կոմս Ավարնայի և իտալացի ծովակալ Բալուտպոյի մէջտեղը։

Ճաշի միջոցին Թիթօնի հետեւեալ բաժակաճառը արտասանեց.—

«Ընդունելով ա՛յն նշանաւոր պետական մարդը, որուն գործունէութիւնը խաղաղութեան դատին համար արդարեւ յոյժ գնահատելի է, շնորհակալութիւն կը յայտնեմ այն այցելութեան համար զոր բարեկամաբար կուտայ ինծի Վենետիկի մէջ, և որուն մէջ կը տեսնեմ Աւստրիոյ և Իտալիոյ զինակից և բարեկամ Տէրութեանց մտերիմ յարաբերութիւններուն մէկ ամրապնդումը, կը հրաւիրեմ ձեզ, տե՛ր իմ, ձեր բաժակը պարպել Աւստրիոյ Վեհ. Կայսեր և Մաճառստանի Վեհ. Թագաւորին կենաց համար։»

Կոլուխովսքի կոմս պատասխանեց.—

«Բարեախտաբար հոս եկած ըլլալով սեղմելու ձեռքը խաղաղութեան գործին մէջ իմ ականաւոր ակնածանքս, և այս այս կերպով նոր հաստատք մը տալու Իտալիոյ և Աւստրիոյ միջեւ տիրող մտերմական յարաբերութեանց, բաժակս կը պարպեմ իմ Օգոստափառ Վեհապետս բարեկամ ու դաշնակից Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին կեանքին համար։»

Թիթօնի իր բարեկամներէն մէկուն հետեւեալ կերպով խօսեցաւ.— Ձեմ զարմանար աշխարհի հետաքրքրութեան վրայ, բայց ոմանց միամտութեան վրայ չատ կը զարմանամ։ Ամէն ոք կը հարցնէ ինքն իրեն թէ Կոլուխովսքի կոմսին այցելութիւնը ի՞նչ մասնաւոր նշանակութիւն կրնայ ունենալ։ Այո՛, այցելութիւնը իր նշանակութիւնը ունի, բայց պէտք չէ չափազանցել զայն։

Իրաւ է թէ Կոլուխովսքի կոմս և Սինեոր Թիթօնի Վենետիկի գեղեցիկ երկնքին վրայ չխօսեցան միայն։ Խաղաղութիւնը պահպանելու համար երկու պետական մարդոց հոգածութիւնը եղած է անձամբ տեսնել զիրար և իրարու պարզել իրենց գաղափարները, արկածախնդիր տարրերու համարձակութիւն չտալու, որոնք կ'ուզեն Աւստրիան և Իտալիան իրարու դէմ թշնամացած տեսնել։ Երկու նախարարները ալխատեցան ա՛նպիսի իրաց վիճակ մը առաջ բերել որ Եւրոպայի խաղաղութիւնը անվթար մնայ, և միեւնոյն ժամանակ ժողովուրդներուն բարեկեցութիւնը հաստատուի։ Կոլուխովսքի կոմս իտալացի նախարարին հետ իր խօսակցութեան միջոցին հայտնեց թէ Իտալիա ո՛ր ատիճան ջերմեռանդութեամբ կ'ուզէ պահպանել Եւրոպայի խաղաղութիւնը և ո՛րքան հետի է երես տալէ արկածախնդիր տարրերու։ Կոլուխովսքի կոմս հայտնեց թէ Իտալիա բնաւ կարեւորութիւն և քաջալերութիւն չի տար երազատեսներու, որոնց նպատակն է միայն վրդովել Եւրոպայի խաղաղութիւնը։ Քանի որ Աւստրիա հաստատիմ կը մնայ իր սկզբունքներուն խաղաղութեան պահպանման համար, Իտալիա ևս հաստատիմ պիտի մնայ։

Երկու նախարարները խօսեցան նաև Մ. Արեւելքի ընդհանուր կացութեան վրայ, խօսեցան միջնորդութեան հարկի մը վրայ, զոր սակայն երկու պատերազմիկ Տէրութիւններէն ո՛չ մին կ'ուզէ։

*** Գերման թերթերէն ոմանք կը գրեն թէ Վենետիկի մէջ երկու նախարարներուն տեսակցութիւնը առաջ բերած է Վիլհելմ կայսր, որ կը փափաքի այսպէս իր երկու զինակիցներուն միջեւ գտնուած ամէն թիրիմացութիւն բառնալ, որպէսզի Երրեակ Զինակցութիւնը միտ իր գերագոյն ազդեցութիւնը պահէ Եւրոպայի միջազգային քաղաքականութեան վրայ։ Անցեալ տարի Ապպազիայի մէջ երկու նախարարներուն տեսակցութեան պատճառն ալ Վիլհելմ կայսր եղած է։ Դարձեալ նոյն նպատակաւ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Նայէ Ֆրայէ Բրեսկ»ի Մայիս 1ի խմբագրականն

Քաղաքակիրթ աշխարհը օրէ օր աւելցած հետաքրքրութեամբ կը հետեւի տեսարաններու փոփոխութեան ծովային ռազմավայրին վրայ, և ամէն օր առնուած լուրը կը հերքէ նախորդ օրուան լուրը, և մասնագէտներու ակնկալութիւնները բոլորովին կը մոլորեցնէ։

Հետեւաբար խիստ դժուար է խմանալ թէ մօտալուտ դէպքերը ի՞նչ յատակաձեւերու համեմատ պիտի կատարուին։ Ընդհանուր անտուգութեանց մէջ սա՛ միայն ատուգուեցաւ թէ ծովակալ Բօմտէ-Թվէնսքի վերջապէս մեկնեցաւ Քամրանք ծովածոցէն հիւսիսային ուղղութեամբ։ Ի՞նչպէս արդէն յաճախ այս օրունակներուն մէջ կրկնեցին, թէ դէպքերը ա՛նպիսի երեւոյթ մը առած են որ կասկածելի է թէ Բօմտէ-Թվէնսքի սպառէ Նէպոկոթովի նաւատորմին։ Եւ իրաւ ալ չէր պասեց, բայց կարելի է որ բաց ծովուն վրայ մասնաւոր կէտ մը որոշուած ըլլայ միացման համար։ Այս ենթադրութեան կը հակառակի միայն սա՛ պարագան թէ ծովակալ Նէպոկոթովի մարտանաւերն ալ իրենց երկարատեւ ուղեւորութենէն վերջ հանգչելու պէտք ունին նաւահանգիստի մը մէջ։

Վատահելի աղբիւրէ տրուած տեղեկութեան մը նայելով, ծովակալ Թօկօ կեդրոնական դիրք մը բռնած է Մազամբոյի առջեւ կամ Ճուշիմա կղզիին առջեւ։ Քորէայի նեղուցին մէջ, և սով ձգձգողական ռազմագիտութեան մը հետեւած կ'ըլլայ։ Այս իրողութիւնը մինչեւ մէկ ատիճան անակնկալ մը եղած է։ Բայց պէտք է գիտնալ նաև թէ ծովային մասնագիտական շրջանակներու մէջ սկիզբէն ի վեր իրաւամբ տարակոյս կը յայտնուէր թէ Ճաբոնցիք լուրջ բախում մը ձեռնարկեն Ֆորմոզա կղզիին հարաւային կողմը, իրենց ապատանի նաւահանգիստներէն շատ հեռի։ Բայց գրեթէ ընդհանուր էր այն ենթադրութիւնը թէ ճաբոնական Թորփիլանաւեր պիտի վտանգէին Բօմտէ-Թվէնսքի ծովակալին անցքը մայրական ջուրերուն մէջ, ինչպէս նաև անոր ապագայ յառաջխաղացումը դէպի Սայկոն։ Ասոնցմէ ո՛չ մին պատահեցաւ, և ահա ամենայն հանդարտութեամբ, գրեթէ ներկիւղ և ապահով, տեղի պիտի ունենայ երրորդ նաւախուժին միացումը գլխաւոր նաւատորմին հետ։ Այս միացումն իրաւ է թէ Բօմտէ-Թվէնսքի մեծ բան մը չշահիր, և երկրորդ կարգի մարտանաւեր միայն կ'աւելցնան իր ուժերուն վրայ, բայց վերջապէս քառասուն նոր թնդանօթներու ազակցութիւնը կը ստանայ ռուս ծովակալը։ Նաեւ ամրողջացուցիչ մաս մը նաւազներու և ռազմամթերքի։

Բայց քանի որ ծովային ճակատամարտը կ'ուշանայ, կացութիւնը սա՛ կերպով կրնանք պարզաբանել Ռուսերուն համար։— Մանչուրիոյ ցամաքին վրայ անդադար զրկուած ճաբոնցի զօրքերուն ճամբան կարել, և հաղորդակցութիւնը պահպանող ճաբոնական նաւատորմիղը փճացնել, և, ասկէց զատ Վլատիվոսթոքն ալ պաշարուած պահել ծովէն և գերակշիռ նաւային ուժերու առջեւ միայն տեղի տալ։

Իսկ ճաբոնցիներուն տուած պարատանութիւնն է այս ծովային հաղորդակցութիւնը Մանչուրիոյ հետ վառ և ամբողջ պահել, իրենց նաւատորմիղը գործածել կարելի եղածին չափ բաց պահելու փոխադրութեան միջոցները, առանց սակայն ասով ինքս հասցնելու իրենց գոյութեան։ Ասկէց զատ Վլատիվոսթոքն ալ պաշարուած պահել ծովէն և գերակշիռ նաւային ուժերու առջեւ միայն տեղի տալ։

Իսկ ճաբոնցիներուն տուած պարատանութիւնն է այս ծովային հաղորդակցութիւնը Մանչուրիոյ հետ վառ և ամբողջ պահել, իրենց նաւատորմիղը գործածել կարելի եղածին չափ բաց պահելու փոխադրութեան միջոցները, առանց սակայն ասով ինքս հասցնելու իրենց գոյութեան։ Ասկէց զատ Վլատիվոսթոքն ալ պաշարուած պահել ծովէն և գերակշիռ նաւային ուժերու առջեւ միայն տեղի տալ։

Այս պարագաները աչքի առջեւ բերելով, կը տեսնենք թէ ծովակալ Բօմտէ-Թվէնսքի ռազմագիտութեան պարտաւոր է հակառակորդին հետ կռուի բռնուիլ անոր խարիսխներէն հեռի տեղ մը, բաւական է որ կարող ըլլայ թօկոն կեցնել կամ բռնել, քանի որ այսպիսի դիւցազնական զոհողութիւն մը բոլորովին կը բաւէ ռուսական կացութիւնը Մանչուրիոյ ռազմավայրին վրայ և կ'ուղղէ մեծապէս հաւատեան վրայ։

Ուշ կամ կանուխ թօկօ պիտի սկսի թորփիլական անկանոն կռիւներու, ռուս մարտանաւերը մաս առ մաս փճացընելու համար։ Բաց ծովու վրայ վճռական ճակատամարտը ա՛յն ատեն միայն պիտի մղէ, երբ իր հակառակորդը տկարանայ քանի մը խոշոր մարտանաւեր կորնցնելով։ Անհաւանական չէ բոլորովին որ Բօմտէ-Թվէնսքի չը փորձէ ռմբակոծել Ֆորմոզայի նաւահանգիստը, կամ Բէսքատոր կղզեխումբը։

Հակառակ ցարդ ըսուածներուն թէ Ռուսք կարելի եղածին չափ պիտի զգուշանան կռուելէ մինչեւ որ Վլատիվոսթոք հասնին, կարելի է սակայն որ առանց մեծ կարեւորութիւն տալու թորփիլական յարձակումներուն, ծովակալ Բօմտէ-Թվէնսքի անցնի Ֆորմոզայի նեղուցէն։ Այս ուղղակի ճամբան ուելի կարճ է և հետեւաբար հանքածուխի ա՛նքան պէտք չի մնար։ Հոս ուելի ապահով կրնայ Բօմտէ-Թվէնսքի ճակատիլ Թշնամիին զօրութեան մէկ մասին դէմ, այսինքն յածանաւերուն և թորփիլանաւերուն դէմ, և նաեւ այդ ջուրերուն մէջ նաւարկութիւնը չատ մը տեսակէտով աւելի ապահով և նպատաւոր է քան հաստատելու մօտ էին և քիչցած։ Եւրոպական լոյսերուն շնորհիւ կատարելապէս կը տեսնուէր քարայրին խորը որ անոր կերպով կ'երկարձգուէր։ Սրբ Սէմբոն Ծէուէթ հուիւ ըրաւ որ Հէլիքս հարաւային լայնութեան 89° և 45' սաթիճանին վրայ էր որ հատարակածի գիծերուն միացման կէտն հաղիւ 28 քիլոմէթր հեռաւն կը գտնուէր։ Եթէ այս քարայրը 28 քիլոմէթր երկարէր, իրենց այսչափ զոհողութիւնով ձեռնարկած ուղեւորութիւնը իր վախճանին պիտի հասնէր։ Այսինքն երկար ժամանակէ ի վեր գիտունները հետաքրքրուած էին թէ արդեօք ինչ ազդեցութիւն կրնայ ունենալ Բիէռ Սարասնոյի յանձնեցին և մեծացած ուղեւորներուն մէջ ամենքն ալ, նոյն իսկ Գէոթէլը և անոր Տրակոր չունն ալ մէկտեղ առին։ Կարաւանը բնաւ պակաս մը չունէր։ Նախ տասը օրուան ուտելիք և պարէն առին, յետոյ նկատելով որ կրնայ օրը մէկէն ի մէկ ցրտել ձմեռուան հագուստներ հագան։ Ասկէ զատ իրենց հետ առին նաեւ այն ամէն գործիքներն ու պիտոյքները որոնք կրնային անհրաժեշտ ըլլալ ուղեւորութեան պահուն։ Ամէն բան նախատեսած էին, նոյն իսկ բարձր տեղեր ելլելու համար մասնաւոր կամուրջներ, տակը կռնուած կօշիկներ, կացիններ, մուշտակներ, կեռներ, գեանափոր ճամբաներ բռնելու յատուկ գործիքներ, կողմնացոյց, գրոնոմէթր, ջերմաչափ, օդաչափ, զենք և վերջապէս ամէն բան առած էին մէկտեղ, չմոռնալով նաև էլեկտրական լամբարներ որոնք իրենց ճամբաները պիտի լուսաւորէին։ Կարաւանը արշալոյսին ճամբայ ելաւ և ուղեւորները երբ առաջին անգամ քարայրին յատակի ժայռերուն վրայ տաք կոխեցին, անբացատրելի հրճուանքի մը ենթարկուեցան։ Ամիսներէ ի վեր Հէլիքսի սահմանափակ շրջանակին մէջ վարած իրենց կեանքը վերջին ծայր զզուանք պատճառած էր ամենուն։ Մաքս Բանֆէթի հրճուանքը չափ սահման չունէր։ ցամաք տաք կոխելուն պէս փոքրիկ Գէոթէլի ձեռքէն բռնեց և սուլելով վալսի եղանակ մը սկսաւ նուագել։ Մինչդեռ Տրակոր չուն պալը երերցնելով, երերցնելով ամէնէն առաջուէն կը քալէր ու կարաւանը առաջնորդելու պաշտօնը կը գործադրէր։ Կէս ժամու չափ ուշադրութեամբ չարունակեցին իրենց ճամբան, ուրեմն եռք ժայռերը սկսան բարձրանալ. հետեւաբար իրենք ալ սարպուեցան ծանր քալել։ Ուղեւորութեան պահուն նաւապետ Շէֆիլա յանկարծ սուլեց. ամենքը կեցան։ Քարայրը հոս կը լայնար և ժայռերը ալ աւելի կը բարձրանային։ Նաւապետը նկատելով որ իրենցմէ մէկը կրնայ ճամբէն մոլորիլ, հրահանգ տուաւ որ ամենքը միասին քալեն առանց իրարմէ հեռանալու։ Փոքրիկ Գէոթէլ գեռանը ծռելով,

—Նայեցէ՛ք, նայեցէ՛ք խեչափառ մը, գոչեց։

Ուղեւորները ուշադրութեամբ նայեցան և արդարեւ ժայռի մը վրայ փակած խեչափառ մը տեսան որ քարացած էր։ Թէ Մարկրիթա զայն զընելէ ետք,

—Օրպիքաս ռուս ռոմիքաս ըսաւ պատեհանաւոր կենդանին է սա, ըսաւ, որուն նախապատմական գարերու մէջ գոյութիւն ունենալը կը հաստատեն պատմական գրքեր։

—Անպատճառ խեչափառ է, այնպէս չէ՞։

—Այո՛, խեչափառի ընտանիքին պատկանող կենդանի մըն է թէեւ, բայց տերունդը անհետացած է հիմա։ Նախապատմական կենդանիներու դասակարգին կը պատկանի։

Այս խօսակցութեան պահուն կարաւանին տարբեր ուղեւորները իրարու միացած էին և ամենքը մէկէն սկսան միասին առաջանալ։ Սակայն առաջուան պէս արագութեամբ չէին կրնար քալել, զուարիվերը բաւական ցեց էր և ժայռերը հետզհետէ աւելի կը բարձրանային։

Ճարտարագէտը որոշեց ճաշելու համար քիչ մը հանգիստ առ ուղեւորներուն։ Ժամը ըստ Եւրոպացւոց տասնմէկն էր։ Ճիշդ հինգ ժամ քալած էին անընդհատ։ Եթէ ժամը երկու քիլոմէթր ճամբայ քալած ըլլային տասը քիլոմէթր եւս մտցած պիտի ըլլային հարաւային բեւեռին, ուրեմն հազիւ տասը մղոն հեռաւորութիւն մը կը բաժնէր զիրենք։ Եթէ արդեւքի մը չհանդիպելով ուղղակի առաջանային մինչեւ իրիկուն պիտի հասնէին երկրին երեսը, ուր պիտի արժանանային առեւտրի լոյսը տեսնելու։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — Թիւ 60

ԷՄԻԼ ՇԱՆ

ԴԷՊԻ ԲԵԵՒՈ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԱ.

ՀՐԱՇԱԼԻ ԳԱԲԻՐ

Բոլ Մարկրիթա պատասխան չունէր տալու ճարտարագէտին այս առարկութիւններուն։ Կրնար ըլլար որ արդարացի ըլլային անոնք։ Երկու գիտունները բազդին յանձնելով զիրենք, Նաւապետ Շէֆիլա քով եկան և կոչմնացոյցին նայեցան թէ երկու ճամբաներէն ո՞րը դէպի բեւեռ կը տանէր զիրենք։ Այլ կողմի ճամբան դէպի արեւմուտք կ'երկարէր։ իսկ նախ կողմինը չափակ հարաւ կ'ուղղուէր։ Հէլիքս այս վերջինին ուղղութեամբ կ'ընթանար։

Հետեւեալ իրիկուն, Հոկ. 19ին, Հէլիքս խրեցաւ։ Խիստ ընդարձակ ու հոկայ թիւնէլի մը նմանող բնական քարայրի մը առջեւ, ուր ջուրերը քաշուելու մօտ էին և քիչցած։ Եւրոպական լոյսերուն շնորհիւ կատարելապէս կը տեսնուէր քարայրին խորը որ անոր կերպով կ'երկարձգուէր։ Սրբ Սէմբոն Ծէուէթ հուիւ ըրաւ որ Հէլիքս հարաւային լայնութեան 89° և 45' սաթիճանին վրայ էր որ հատարակածի գիծերուն միացման կէտն հաղիւ 28 քիլոմէթր հեռաւն կը գտնուէր։ Եթէ այս քարայրը 28 քիլոմէթր երկարէր, իրենց այսչափ զոհողութիւնով ձեռնարկած ուղեւորութիւնը իր վախճանին պիտի հասնէր։ Այսինքն երկար ժամանակէ ի վեր գիտուններուն հետաքրքրութեան առարկայ եղած բեւեռը հասած պիտի ըլլային։ Միլիոնատէրը քանի՛ այս հաւանականութեան վրայ խորհէր, այնչափ հրճուանքով կը լեցուէր սիրտը և քարայրէն ներս նայելով կ'զգար այն վեմ յանզումը որուն կ'ենթարկուին երկար ատժանքներէ ետք ըղձացուած նպատակի մը հասնողները։ Ինք որ մինչեւ այն ժամանակ պազարիանութիւնն ալ Բիէռ Սարասնոյի յանձնեցին և մեծացած ուղեւորներուն ամենքն ալ, նոյն իսկ Գէոթէլը և անոր Տրակոր չունն ալ մէկտեղ առին։ Կարաւանը բնաւ պակաս մը չունէր։ Նախ տասը օրուան ուտելիք և պարէն առին, յետոյ նկատելով որ կրնայ օրը մէկէն ի մէկ ցրտել ձմեռուան հագուստներ հագան։ Ասկէ զատ իրենց հետ առին նաեւ այն ամէն գործիքներն ու պիտոյքները որոնք կրնային անհրաժեշտ ըլլալ ուղեւորութեան պահուն։ Ամէն բան նախատեսած էին, նոյն իսկ բարձր տեղեր ելլելու համար մասնաւոր կամուրջներ, տակը կռնուած կօշիկներ, կացիններ, մուշտակներ, կեռներ, գեանափոր ճամբաներ բռնելու յատուկ գործիքներ, կողմնացոյց, գրոնոմէթր, ջերմաչափ, օդաչափ, զենք և վերջապէս ամէն բան առած էին մէկտեղ, չմոռնալով նաև էլեկտրական լամբարներ որոնք իրենց ճամբաները պիտի լուսաւորէին։ Կարաւանը արշալոյսին ճամբայ ելաւ և ուղեւորները երբ առաջին անգամ քարայրին յատակի ժայռերուն վրայ տաք կոխեցին, անբացատրելի հրճուանքի մը ենթարկուեցան։ Ամիսներէ ի վեր Հէլիքսի սահմանափակ շրջանակին մէջ վարած իրենց կեանքը վերջին ծայր զզուանք պատճառած էր ամենուն։ Մաքս Բանֆէթի հրճուանքը չափ սահման չունէր։ ցամաք տաք կոխելուն պէս փոքրիկ Գէոթէլի ձեռքէն բռնեց և սուլելով վալսի եղանակ մը սկսաւ նուագել։ Մինչդեռ Տրակոր չունն ալ մէկտեղ։ Ուղեւորները ուշադրութեամբ նայեցան և արդարեւ ժայռի մը վրայ փակած խեչափառ մը տեսան որ քարացած էր։ Թէ Մարկրիթա զայն զընելէ ետք,

—Օրպիքաս ռուս ռոմիքաս ըսաւ պատեհանաւոր կենդանին է սա, ըսաւ, որուն նախապատմական գարերու մէջ գոյութիւն ունենալը կը հաստատեն պատմական գրքեր։

—Անպատճառ խեչափառ է, այնպէս չէ՞։

—Այո՛, խեչափառի ընտանիքին պատկանող կենդանի մըն է թէեւ, բայց տերունդը անհետացած է հիմա։ Նախապատմական կենդանիներու դասակարգին կը պատկանի։

Այս խօսակցութեան պահուն կարաւանին տարբեր ուղեւորները իրարու միացած էին և ամենքը մէկէն սկսան միասին առաջանալ։ Սակայն առաջուան պէս արագութեամբ չէին կրնար քալել, զուարիվերը բաւական ցեց էր և ժայռերը հետզհետէ աւելի կը բարձրանային։

Ճարտարագէտը որոշեց ճաշելու համար քիչ մը հանգիստ տալ ուղեւորներուն։ Ժամը ըստ Եւրոպացւոց տասնմէկն էր։ Ճիշդ հինգ ժամ քալած էին անընդհատ։ Եթէ ժամը երկու քիլոմէթր ճամբայ քալած ըլլային տասը քիլոմէթր եւս մտցած պիտի ըլլային հարաւային բեւեռին, ուրեմն հազիւ տասը մղոն հեռաւորութիւն մը կը բաժնէր զիրենք։ Եթէ արդեւքի մը չհանդիպելով ուղղակի առաջանային մինչեւ իրիկուն պիտի հասնէին երկրին երեսը, ուր պիտի արժանանային առեւտրի լոյսը տեսնելու։

(Շարունակելի)

դաղտնի ովկիանոսին համար։ Այս հիմնադրութեան հակառակ ըլլալու համար մէջ բերուած ա՛յն առարկութիւնը թէ միջին հաշուով 120 ծովային մղոն լայն եղող այդ անցքը ծովային ռակետներով լեցուած է, շատ զօրաւոր առարկութիւն մը չի թուիր, որովհետեւ մինչեւ 80 մէթր բացերը միայն կարելի է ական դնեցնել, մինչդեռ Ֆորմոզայի նեղուցին բացութիւնը հազարաւոր մէթր է։ Իսկ ծփուն ականներու զեռեցումն ալ միջազգային օրէնքներով արգիլուած է այդ նեղուցին մէջ։ Հետեւաբար պաշտօն մը չենք տեսներ որ Բօժէսթվէնսքի հարիւրաւոր մղոններով երկնցնէ իր հատքան, Ֆորմոզայի նեղուցէն չանցնելու համար։

Իսկ եթէ մեզի անմանօթ պատճառով մը ծովակալ Բօժէսթվէնսքի լաւագոյն համարի Ֆորմոզայի արեւելեան կողմի մեծ ալեղին չորս դառնալ, ա՛յն ատեն պիտի բանք թէ ռուս ծովակալը միայնք դրած է իր բոլոր մարտնաւորը ողջ առողջ Վլատիվոստոք հասցնել, և հոն մտցնել ապագայ դէպքերուն և ընելիքներուն վրայ։

Ռուսական նաւատորմիղը Ֆորմոզայի արեւմուտքէն անցնի թէ արեւելքէն. սա սադրդ է թէ Թոկիո իրեն համար ուժէնէն նպաստաւոր մէկ տարիին մէջ անշուշտ պիտի յարձակի անոր վրայ։ Բայց այս խնդրոյն մէջ գուշակութիւն ընել չըլլար, և միմիայն ճարտնցի ուշիմ ծովակալը ինք գիտէ իր ընելիքը։ Եթէ այս պարագային ինչ մը պատահի ճարտնական նաւատորմին, անիկա ան միջոցէ պիտի կինայ մտակայ ազգային նաւահանգիստները ապահանել պաշտպանութեան նորոգութեան և այլ փոփոխելու համար։ Ապահովաբար ծովակալ Բօժէսթվէնսքի մինչեւ մէկ ատիճան իր հակառակորդին ետեւէն պիտի իյնայ։ բայց ճարտնական ծովեղերքներուն հզոր թնդանօթներուն շատ չի հրնար մօտենալ, և ուրիշէն միայն օգտուելով ինչ գնող նաւատորմ մը դէպ պիտի կեցնէ այդ նաւահանգիստներուն բացերը և իր գլխաւոր ուժերով պիտի փութայ Վլատիվոստոք, և նշանագի հայրդակցութեամբ պիտի կապուի միայն դիպող նաւախումբին հետ։

Սակայն հնդիրը կը փոխուի, եթէ Ռուսք յաղողին եռ մնացած Ինչմէին մեռանիլը կարել և երկու կրակին մէջ բռնել զայն. կամ նայն իսկ եթէ յաղողին ճարտնական մարտանաւերը ներքին ծովը քշել, այն ատեն գրեթէ հաւատար կ'ըլլայ ասիկա ծովային ճակատամարտի մը յաղողութեան, և ցամաքային պատերազմին համար ալ կ'ունենայ իր բարեբար և կարեւոր հեւանքները Ռուսաց կողմը։

Իսկ եթէ ընդհակառակ Ռուսք ընկզմին, ընկճուին և յաղթահարուին կա՛մ ճարտնական թարփիլանաւերուն կողմէ իրենց մասնակի փճացումներով և կամ նաւատորմին ուռնոդուած, ճարպկութեամբ դրուած և յաղողութեամբ պահուած գործողութեամբ մը, բոլոր ծովային նոր գործողութիւններ ինքնին ետ դարձին, և ծովային տիրապետութիւնը յաւէտ կորսուած կ'ըլլայ Ռուսերուն համար։

Այնչ պարագայի մէջ. կանխաւ ես նկատուի այն գրոյցը թէ Բօժէսթվէնսքի պիտի կրնայ առանց դեմի Վլատիվոստոք հասնիլ։

ՕՔՈՒՄԱՅԻ ՄԷՋ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

Ճապոնական Խորհրդարանին կուսակցականներէն մին՝ Օքումա Թօքիոյի մէջ հաւաքոյթի մը առթիւ բանախօսութիւն մը տրտասանելով, յիշեց թէ Ճարտնցիք պարտաւոր են հոգ տանիլ իրենց վիրաւորներուն և հիւանդներուն, որոնց թիւը 200,000էն 300,000ի կը հասնի իսկ սպաննուածներուն և հիւանդութեամբ մեռնողներուն թիւը կը հասնի 50,000ի։ Օքումա խնդրեց Ճարտնցի ժողովուրդէն պատրաստ ըլլալ դեռ երկար ժամանակ պատերազմը շարունակելու, և յոյս յայտնեց թէ պատերազմին շարունակութիւնը պիտի չկրնայ հրամայեցնել ժողովուրդը իր նախկին որոշումէն, որ է պատերազմը ցեռին կէտ առաջ տանիլ մինչեւ որ Ռուսիա բոլորովին ծակատնայ։ Պատրաստեց ճարտնական դիւանագիտութիւնը, որ հաշտութեան գրոյցներուն ականջ կախեց, և թող տուաւ որ Պալթիկեան նաւատորմը մինչեւ Մ. Արեւելք հասնի։

ՌՈՒՍԻ ԸՆԴՈՎԵԱՅ ՊԱՐԱՆ ԿԸ ԿՏՐԵՆ

Հանկ-Քոնկէ կը հեռագրուի թէ Հայնան չինական մեծ կղզին բանող ընդհովեայ հնոգրաթելը իջեցին Ռուսք կամ ռուսական գործակալներ։ Անգլիական թերթերը կ'ըսեն թէ անգլիական կառավարութիւնը պէտք չէ ա՛յս ասիճան ճարայ տայ Ռուսերուն՝ պարանները խզելու, որ չեզոքութեան հակառակ նոր ընթացք մըն է։ Անգլիական նաւատորմը Լէմա կղզիին մօտերը կը գտնուի, Հանկ-Քոնչէն քանի մը մղոն անդին։

*** Թօքիոյէ կը հեռագրեն թէ Ճարտնցիք բնաւ մտահոգութեան մէջ չեն Պալթիկեան նաւատորմին մօտաւորութեան վրայ։ Թոկիո ռազմագիտական յուժ գոհացուցիչ կացութեան մը մէջ կը գտնուի։

*** Մանիլայէն խնդիր չգեղնաւ մեր մեկնեցաւ Ռուսերուն ռազմարթերք տանելու համար։ Ճարտնցիք կ'աշխատին կէս ճարան օգը հանել զայն։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԱՏԱՍՏԱՆ ՄԸ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ԾՈՎԱՄԱՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

Անգլիայի ծովային մասնագէտ յօդուածագիր Մր. Ճէյն Տէյլի Գրօճֆիլի մէջ բաղդատութիւն մը կ'ընէ երկու թշնամի նաւախումբերուն կռուելու արժէքին վրայ, ինչ որ նպաստաւոր չէ Ճարտնցիներուն համար։ Երկու նաւատորմիղներուն խնդիր թնդանօթները դէմ առ դէմ կը դնէ, և հետեւեալ կերպով կը դասաւորէ.—

Երկու կողմի թնդանօթներուն համեմատական չափ առնելով, Ռուսք կ'ունենան յաղողութեան 94 կէտ Ճարտնցիներուն 55ին դէմ, բայց եթէ Ճարտնցիք Նաբէմա զրահաւորը ջուրին երեսը հանած են,—ինչ որ անհաւանական է—այն ատեն 67 կէտ կ'ունենան, Ռուսերուն 94ին դէմ։ Թնդանօթի հաշուով,—եթէ Բօժէսթվէնսքի յաղողի մասին զարնել—Ռուսք յաղթութեան համար յաղողութեան երկու կէտ ունին ճարտնական մէկ կէտին դէմ, Զրահի մասին երկու հակառակորդները հաւասար են։ Արագընթացութեան մասին ճարտնցիք յաղողութեան երկու կէտ ունին ռուսական մէկին դէմ, բայց մասին նաւատորմի միջոցին արագընթացութիւնը մեծ նշանակութիւն չունի, եթէ դանդաղաշարժ հակառակորդը ռազմագիտօրէն շարժի։ Նաւաստներու ճարպիկութեան տեսակէտով Ճարտնցիք ունին յաղողութեան երկու կէտ ռուսական մէկին դէմ, և ասոր մէջ կը կայանայ միակ ճարտնական հաւասարակշռութիւնը Ռուսերուն լաւագոյն և բազմաթիւ թնդանօթաձգութեան դէմ։

Շատ կարելի է որ մասին ծովամարտի մը միջոցին քաջամարտիկ Ճարտնցիք նախամտծոր պիտի հասարին փճանալ քան անձնատուր ըլլալ։ Հիշդ ինչպէս Օմատրմանի հակառամարտի դաշտին վրայ Սուանցիք բոլորովին փճացան չուզելով անձնատուր ըլլալ։ Ըստ ինքս կարելի է, կ'ըսէ անգլիացի մասնագէտը, բայց ա՛յ հաւանական, և արդարեւ անհաւանական է, որովհետեւ ճարտնական նաւատորմին հրամայողը Թոկիո է։ Մեկ մարդը, որ ամէնէն աւելի գիտէ պարութեան մը կարելիութիւնը, ճարտնցի ծովակալն է։ Ճարտնի մէջ ժողովուրդը ա՛նքան հաշիւ չառնուիր, ինչպէս ծովային պատերազմներու համար ալ Անգլիոյ մէջ այնպէս կ'ըլլայ։ Նոյն իսկ Ճարտնի ծովային նախարարութիւնը չհետաքրքրուիր, ամէն կարգադրութիւն Թոկիոյի յանձնած ըլլալով։ Եւ քանի որ այս այսպէս է, ծովային մեծ ճակատամարտի մը նախայարձակը պիտի չըլլայ Թոկիո, քանի որ գիտէ թէ յաղողութեան հաւանականութիւնը Ռուսերուն կողմը կը գտնուի։

Մր. Ճէյն յետոյ կարծիք կը յայտնէ թէ, ինչպէս բսուեցաւ «Նայէ Ֆըրայէ Բրէէ»ի մէջ, Թոկիո պիտի աշխատի իր թեթեւաշարժ նաւերով և Թորփիլանաւերով կատարակել Ռուսերը և զգալի կորուստներ պատճառել ասոնց, մինչեւ որ յոգնին ու ակարանան, ապա իր զրահաւորներու ասրմիղով պիտի իյնայ հակառակորդին վրայ։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԸՆԹԱՑՔԸ

Բաղաքական Ռուսաստանի կառավարիչներ չրկարեցականներ հանելով Զարին մէկ հրամարակը կարգ մը գաւառներու գիւղացի երկրագործներուն կը չնորհէ 1867էն ի վեր մինչեւ գահաժառանգին ծննդեան թուականը տնեց տուրքերը, զորս չէին կրցած վճարել հունձքերու անյաջողութեան պատճառաւ։ Այս կերպով թողեալ տուրքերուն գումարը 75 միլիոն ռուբլի կը հասնի, կ'ըսէ ռուս թերթ մը։

ՄԱՐՕՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Բանակցութիւնները դադրած են երկու Տէրութեանց միջեւ Մարօքի խնդրոյն առթիւ։ Գերման կառավարութիւնը գոհ մնացած չէ Մ. Տէլքասէի նախնական յայտարարութիւններէն. և կը պնդէ իր տեսակէտին վրայ։ Թանձէրի մէջ կոմս Թաֆէնպոխ յայտարարեր է «Մթանտարա»ի թղթակցին թէ, Գերմանիա Ֆրանսայի պիտի չթողու որ ուզածը ընէ, այլ հաւասար իրաւունքներ պիտի տանայ Մարօքի մէջ։ Այս միջոցիս Ֆէս կը գտնուի Ֆրանսական պատուիրակութիւնը, որ կ'ուզէ ուղղակի Մարօքի կառավարութեան հետ բանակցիլ և անոր հաւանութիւնը առնել։ Անկէց վերջն է որ խնդիրը տարբեր կերպարանք պիտի առնէ։ Կ'երեւի թէ Գերմանիոյ և Ֆրանսայի դիւանագիտական վէճը Պերլինի և Բարիզի մէջ չէ որ պիտի կարգադրուի, այլ Ֆէսի մէջ։

Կարդալ Մահմուտ Փաշա, Խ. Ֆէսզեան դեղարանի Զկաճ իւղի ծանուցումը Դ. երեսը։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ՄԱՐՕՔԻ ԽՆԴԻՐԻՆ ՆՈՐ ԴԱՐՁՈՒԱԾՔԸ

ՀԱԲՈՆՑԻՔ ՎԵՐՋՆԱՊԷՍ ՏԷՐ Կ'ԵԼԼԱՆ ՔՕՐԷԱՅԻ

ԲԱՐԻԶ, 29 Ապրիլ.— Անգլիոյ էսքուատրա թագաւորը Մարսիլիայէն մեկնելով ժամը 9.20ին հոս հասաւ և ընդունուեցաւ Բարիզի անգլիական դեսպան Սըր Պէրթիի կողմէ։ Թագաւորին փափաքն վրայ Ֆրանսայի ոչ մէկ պաշտօնական անձնաւորութիւն դիմաւորելու գնաց կայարան։ Ճշմարտապէս հիանալի և խանդավառ ընդունելութիւն մը եղաւ Ֆրանսական ժողովուրդին կողմէ. կայարանին շրջակայքը։ Անգլիոյ թագաւորին Բարիզ այցելութիւնը մասնաւոր նշանակութիւն մը ունի, որ անգլո-ֆրանսական համաձայնութեան կապերը կ'ամրացնէ։

30 Ապրիլ.— Էսքուատրա թագաւոր ներկայ գտնուեցաւ գեղարուեստական արարողութեան մը և հոնէն հեռաձայնագրաց անգլիական դեսպանատուն։ Կէս օրուան ճաշէ ետք թագաւորը էլիզէէ պալատը գնաց, ուր եկած էր նաև նախագահ Լուբէ, և կէս ժամուան շատ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Իրիկուան դէմ նախագահ Լուբէ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ թագաւորին, Գրիմալդի պանդոկին մէջ։ Այցելութիւնը քառորդ ժամ մը տեւեց։ Թագաւորը ողջունելով Մ. Լուբէն, շատ մտերմօրէն սեղմեց անոր ձեռքը։ Թագաւորը յետոյ ընդունեց արտաքին գործոց նախարար Մ. Տէլքասէն, որուն հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Մ. Տէլքասէ յետոյ գնաց էլիզէ, և տեղեկութիւններ առաւ նախագահին, իր տեսակցութեան վրայ։ Դիշերը 140 ոգաս, նոյ մեծ հաղորդութիւն մը տուեցաւ ի պատիւ թագաւորին էլիզէի պալատին մէջ։ Թագաւորը ներկայ գտնուեցաւ հոգեւոր և Պատուոյ Լեգէոնի մեծ պատուանշանը կուրծքը։ Սեղանին վրայ թագաւորին դէմը նստած էր նախագահ Լուբէ և ոչ կողմը տիկին Լուբէ։ Ոչ մէկ բժշկական արտօնութեան, ինչպէս կանխաւ ծանուցուած էր։ Սեղանին ներկայ էին Բարիզի գերման և ուսումնական դեսպանները։ Հայդերոյթէն եռք ալ ընդունելութիւն չկատարուեցաւ։ Երեկոյթը վերջացաւ նաւագանդէսով մը։

1 Մայիս.— Էսքուատրա թագաւոր այսօր Վերսայ գնաց բոլորովին անպաշտօն կերպով և այցելեց Պալատը։ Թագաւորը յետոյ դարձաւ իր սենեակը մինչեւ Հինգշաբթի։

—Մինչ Մ. Տէլքասէ երէկ էսքուատրա թագաւորին հետ կը տեսակցեր Բարիզի գերման դեսպան Բարոնին իրենն ալ տեսակցութեան մը մէջ կը վարանացներ Ֆոնտաի վարչապետ Մ. Ռուվիէն թէ Մարօքի մասին անհամաձայնութիւնը պիտի հարթուի անմիջապէս։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թանէրի անգլիական դեսպանը հրման ատացաւ անմիջապէս Ֆէս երթալ և համաձայնուրդ չարժել Ֆրանսական դեսպանին հետ։

—Ֆէսէն կը ծանուցանեն թէ Ֆրանսական դէ-պանը կանոնաւորապէս կը չարունակէ բանակցութիւնները Մարօքեան կառավարութեան հետ։

—Լոնտոնի Լոբտ քաղաքապետը և անդամները ծովային նախարարութեան առաջին Լորտ՝ ծովակալ Ֆիշրի հետ խորհրդակցելէ ետք Ֆրանսայի նաւաստներուն և սպաներուն Լոնտոնի քաղաքապետարանին տալիք այցելութեան մասին, իրենց պաշտօնական հրաւէրը ուղղեցին Ֆրանսայի ծովային նախարար Մ. Թոմսոնի, Լոնտոնի ֆրանսական գեսպան Մ. Բամբոնի միջոցաւ։

ՐԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Կովկասի փոխարքայ կոմս Վորոնցով Տաչքով անդամ կարգուեցաւ Կայսրութեան Խորհուրդին և նախարարաց Խորհուրդին ու յանձնաժողովին։ Մանչուրիոյ Բ. բանակին պաշտօնական հրամանատար Զոր. Կրիբոնզերկ Կայսրութեան Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ։ Դերծովակալ Ավելան ալ ծովակալութեան սահմանին բարձրացաւ։

—Զարիզը խաղաղութեամբ տօնուեցաւ. բայց այս տարի տեղի չունեցան պաշտօնական ընդունելութիւններ։

ԹՕՔԻՕ.— Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ այն համաձայնութիւնը որուն համաձայն Քորէա իրաւունք կուտայ Ճապոնի ուզածին պէս գործելու Քորէայի թերակղզիին եղերքը, ինչպէս նաև հեռագիրներուն և հեռաձայներուն վարչութիւնը կը յանձնէ Ճապոնի։

ԼՈՆՏՈՆ, 1 Մայիս.— Հանկ-Քոնկէ կը հեռագրեն թէ Նէպոկաթովի նաւատորմիղը ապրիլ 29ին մտցած է Ռուս նաւատորմին Լոնտոնատերը երկար ատեն տարձան Հայնան կղզիները։ Թօքիոյ մէջ կը կարծեն թէ ծովակալ Բօժէսթվէնսքի ժամանակ մը պիտի մնայ չինական ջուրերուն մէջ, չեզոքութեան սահմանէն դուրս, և յետոյ ետ անէ Խաղաղական ովկիանոս։

ԲԱՐԻԶ.— Մարսէլէն կը հեռագրեն թէ Նէպոկաթովի նաւատորմին մասին ոչ լուր չկայ։ Բայց կայ թէ ճարտնական զրահաւոր ուսատին մը գոցած է ծովակալ Նէպոկաթովի ճամբան Բօժէսթվէնսքիի հետ իր միացումը արգիլելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Այսօրէն կը հեռագրուի Մէնգրել Նիւզ՝թէ Պալթիկի նաւատորմը գրեթէ արաղութեամբ ոչ մէկ Տայօ նաւահանգիստին առջեւ, Պինհոյ ծովախորշին մէջ, ա՛ կը գտնուի Բամբանքէ 40 մղոն հեռու դէպի հիւսիս։ Ռուս մարտանաւերը լաւ պաշտպանուած են։ Կացութիւնը նոյնն է Բամբանքի ծովախորշի մէջ եղած կացութեան։ Սակայն անպէտ կը կարուի թէ ճարտն այս անգամ իրաւունք պիտի չտենայ բաղմելու, վասնզի ռուս մարտանաւերը ուրի հեռու կիսած են ցամաքէն, որչափ որ կեցած չէին Բարանք եղած ատեն։

ՊԱՐԻԶ.— Սարկոնէ կը հեռագրուի «Լիվատ»ի թէ Ֆոչինի ի ջուրերուն մէջգտնուող ամրոյզ Ֆրանսական նաւատորմիղը հրման ատացաւ կռիւ և պարտաւ գտնուելու, Հանկ-Քոնկ-ատուածքներուն մէջ պաշտպանելու համար Ֆրանսայի էջեղութիւնը։ Ֆրանսական մարտանաւերուն պաշտօնարարած է հոգել որ պատերազմի ոչ մի մասնաւոր չեզոքութեան հակառակ ընթացքի մէջ չգտնուի և չկրկնուի Բամբանքի դէպքը։ Թուլոնէն կը հեռագրեն թէ ծովային նախարարութիւն հրաման ատացած է քանի մը մարտանաւեր զինել Մ. Արեւելք ղրկելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սինկաբուրէ կը հեռագրուի անգիտական Լոյտ յօդուածագիրներուն թէ ծովակալ Նէպոկաթովի ուսատնաւորդները Բօժէսթվէնսքիի իրեն ընդ առաջ ղրկած մարտանաւերուն, կ'երթայ դէպի Սայկոն, Կոչտա կղզիներուն մէջէն։

ՋԻՆԵՎՈՒՈ.—Պալթիկի նաւատորմին մարտանաւերը իրենց մէջ ունենալով նաեւ ծովակալ Նէպոկաթովի նաւատորմիղը, խորխոր նեռատ են Հայնան կղզիին մօտ, Թոնքինի ծովախորշին մուտքին մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թօրիոյէ կը հեռագրուի «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի թէ կը կարծուի որ լեռը, ամսոյս 2ին, պիտի միանան ռուս երկրորդ և երրորդ նաւատորմիղները։ Կը կարծուի որ Բօժէսթվէնսքիի նաւատորմը Փիլիպեան արքիպելագոս գնաց միանալու համար Վլատիվոստոքի և Նէպոկաթովի նաւատորմիղներուն։

ԲԱՐԻԶ.— Տէյլի կը հեռագրուի թէ տարօրինակ երկրաշարժ մը տեղի ունեցաւ Զորիսերիոյ մէջ։ Ահագին վնաս կայ։ Շատ չէ՝ քիր փլան, հարիւրաւոր մարդիկ վիրաւորուեցան. մեռնողներ չկայ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանը հրամայեց որ Մալիէէն այս տարի Ազգ. Պատրիարքարանի յատկացուած քառասուն հազար ղրուշէն զատ, իր Անձնական Գանձէն քսանեհինգ հազար ղրուշ տրուի Հայոց Պատրիարքարանին իրրեւ Զատկական պարգեւ, բաշխուելու համար Հայ հասարակութեան չբաւոր ու կարօտ դասակարգին։ Հետեւապէս, կայս. Ա. Գնական Գանձուն նախարար Վեհ. Սարգիս Յովհաննէս էֆէնտի յաղթի իրիկուն Պատրիարքարան գալով, այն գումարը տնձամբ յանձնեց Ս. Պատրիարք Հօր, որ բարեգործութիւններ ըրաւ Վեհ. Կայսեր արիւնատութեան համար, և Նորակալութեան գրաւոր ուղերձ մը յանձնեց Ն. Վեհութեան, յոս կայսերական Գահոյից մատուցուելու համար։

ԶԱՏԿԻ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

Մեծ ոգեւորութեամբ տօնուեցաւ Ս. Զատկի հրաշափառ տօնը մայրաքաղաքիս հայ եկեղեցիներուն մէջ, որոնք այս առթիւ չքեղապէս լուսազարդուած՝ լեցուած էին հաւատացեալներու անօրինակ բազմութիւնով մը։ Պատրիարքանիստ Մայր եկեղեցիին մէջ Այնն. Ս. Պատրիարք Հայրը նախագահեց արարողութեանց և հանդիսաւոր Ի. պատարագ մատուցց։ Նոյնպէս հանդիսաւոր Ս. պատարագ մատուցին և տուր պատգամ քարոզներ խօսեցան Բերայի գերեզմանատան եկեղեցիին Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազան, Գում

Կարդալ Մահմուտ Փաշա, Խ. Ֆէսզեան դեղարանի Զկաճ իւղի ծանուցումը Դ. երեսը։

Գաբուի դրսի եկեղեցին Տ. Մեսրոպ Սրբազան, Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցին՝ Տ. Վահապետեան Սրբազան, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին՝ Տ. Հայկակ Սրբազան, Գուրուչէշմէի եկեղեցին Տ. Գրիգորիս Սրբազան, Օրթագիւղի եկեղեցին Տ. Մանկունի Սրբազան, Սամաթիոյ եկեղեցին Փոխանորդ Սրբազանը, Պէշիկթաշի եկեղեցին Տ. Գէորգ Սրբազան։ Իսկ մայրաքաղաքիս միւս եկեղեցիներուն մէջ ալ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցին քարոզիչ վարդապետները և Աւագերէց հայրերը։

Ս. Պարիրաք Հայրը Ճաշու Գրքէն վերջ բնաբան առնելով, «Զի որպէս Աղամա ամենեքին մեռան, նոյնպէս և Քրիստոս ամենեքին կենդանացին» խօսքը, աւուր պատշաճ քարոզ մը խօսեցաւ, բացատրելով օրուան Մեծ Տօնին նշանակութիւնը։

Պատարագէն յետոյ Ն. Սրբազնութիւն, եկեղեցւոյ հիմնագիր բարերար բարեյիշատակ Գալէզ Ճարութիւն Ամիրայի դամբարանը առաջնորդուեցաւ ուր հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարուեցաւ խուռն բազմութեան մը ներկայութեանը։ Ս. Պարիրաք Հայրը յետոյ եկեղեցւոյ դրան առջև հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Կայսեր թանկագին կենաց և արեւշատութեան համար, որուն ձայնակցեցան ներկաները «ամէն»ներով։ Ս. Պարիրաք Հայրը յետոյ Պարիրաքքարան առաջնորդուեցաւ, ուր Տէնիորնէքի արարողութիւնը կատարեց։

Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը ինչպէս Խաչաս իրկունը նոյնպէս կիրակի առաւ ալ ի պատիւ Ս. Պարիրաք Հօր զգակոն ճոխ սեղան մը պատրաստած էր, որուն մասնակցեցան Թաղ. Խորհրդոյ անդամները և ուրիշ քանի մը հիւրեր։ Սեղանին վրայ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն Մկրտիչ էֆ. Մելիքեան բաժակ պարպեց Ս. Պարիրաք Հօր կենացը, յայտնելով թէ այս վերջին անգամն է որ իրեն Թաղ. Խորհրդոյ անդամ պատիւը կ'ունենան ինք և իր ընկերները սեղանակցելու։ Ն. Սրբազնութեան, քանի որ, աւելցուց Մելիքեան էֆ. մեր պաշտօնավարութեան քառամեայ շրջանը մէկ քանի օրէն կը լրանայ։ Յետոյ խօսեցաւ Խճճաբեան էֆ., ուրկէ վերջ Ս. Պարիրաք Հայրը պատասխանելով յայտնեց թէ՝ թէեւ անցեալ լաւ մըն է որ կուսայ Թաղ. Խորհուրդը, յայտնելով թէ՝ մօտ օրէն կը լրանայ իր պաշտօնավարութեան շրջանը, և սակայն ինք գոհ է Խորհրդոյ անդամներէն և թէ այդ մասին խորհրդակցելու համար, այս շաբաթ օր Թաղ. Խորհրդարան պիտի գայ։

Ճաշէն յետոյ Ս. Պարիրաք Հայրը Զատկի առթիւ ընդունեց այցելութիւնները պարսկական դեսպան իշխան Միրզա Ռիզա Խանի, Ա. Թարգման Յովհաննէս Խանի, անգլիական դեսպանատան Բ. Թարգման Պ. Մորինչիի և իտալական դեսպանատան Ա. Թարգման Պ. Դանէիլի։

* * *

Բարձ. Մեծ-Եղարքսը և բոլոր նախարարներն ու պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ յատուկ պաշտօնեաներու միջոցաւ իրենց այցելութիւնները ղրկելով Ս. Զատկի ծանր շնորհաւորեցին Ս. Պարիրաք Հօր։ Իսկ հետեւեալ բարձրաստիճան անձնաւորութիւններէն ոմանք քառթով և ոմանք ալ անձամբ շնորհաւորեցին Ս. Զատկի ծանր Ն. Սրբազնութեան։ Նաւատփաշա, Սելիմ փաշա, Ֆաիզի փաշա Տէլլատաղա, Ապրիլլէրիմ փաշա, Նազիֆ Սաբուրի պէյ, Ֆէնէրլի փաշա, Քամպուրոզլու փաշա, Քուլաստի էֆ., Սկիւտարի կառավարիչ Հաֆտի պէյ, Էմիրէլի կուսակալ Արիֆի փաշա, կայս. անձնական Գանձուն նախարար Սագրզ Ցուվանէսէ էֆ., Ցունաց Գալաթայ Նախկին Պարիրաք Տ. Կոստանդինոս, Երուսաղէմի Ցունաց նախկին Պարիրաք Տ. Նիկոդիմոս, գերման դեսպան Պ. Մառչալ և Ա. Թարգման Պ. Կիս, Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվ և Ա. Թարգման Պ. Մարքով, Անգլ. դեսպանատան Թարգմաններէն Պ. Լէվ և Պ. Էչմա, Ֆրանսական դեսպանատան Թարգմաններէն Պ. Լրու և Քիւլէնէ, Ռումանիոյ դեսպան Պ. Լահովարի և Ա. Թարգման Պ. Լահայլ, իտալական դեսպանատան առեւտրական կցորդ Պ. Մէլիա, Պապական նուիրակ Մօնս. Թաչչի Բոնչելլի և փոխանորդը՝ Մօնս. Պորիսմանէրս, Մելքիդիներու Պատր. Փոխ. Տ. Շերեմ, Ասորոց Պատր. Փոխ. Տ. Ճիպրայիլ, Հանրային Պարտուց Տնօրէն Պ. Պլօք, Գալաթայի Լիսնէի անօրէն Պ. Պլանչէ։

Իսկ թէ մայրաքաղաքիս և թէ գաւառներէն բազմաթիւ քառթեր և հեռագիրներ հասած են Ս. Պարիրաք Հօր, Զատկական ծանր շնորհաւորող։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ՄԷՋ

Առջի օր ըստ սովորութեան, Պարիրաքարանի մէջ տեղի ունեցան զատկական ծանր պաշտօնական շնորհաւորութիւնները։ Ս. Պարիրաք Հայրը մեծ դահլիճին մէջ ընդունեց Քաղ. և Կրօն. Ժողովները, Ուսումն., Տնտեսական և Մայր եկեղեցիի, Գումգապուի դուրսի, Գաղաթիւղի, Սկիւտարի, Կէօրէկ Փաշայի, Եէնի Գաղաթի, Սամաթիոյ, Մաքրիգիւղի, Խասգիւղի, Պալատ, Ալիբ Մէրմէրի, Ղալաթիոյ Թաղ. Խորհուրդներուն, Հոգաբարձութիւններուն և Աղքատախնամներուն ներկայացուցիչները, որոնք փութացած էին իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու Ն. Սրբազնութեան։ Ներկայ էին նաեւ Տ. Մկրտիչ արքեպիսկոպոս Վահապետեան, Տ. Գարեգին եպիսկ. Ճէվահիրճեան, Տ. Տիմոթէոս եպս. Սափրիչեան և Վասիլ. Գրիգոր Խրեան, Տիգրան Եուսուֆեան, Գրիգոր Էվլիեան. Մինրան Սեթեան, Տիգրան Տէր Ներսէսեան Ցարութիւն Ասլանեան, Ցարութիւն Մուրատեան, Օգաթօն Սեմէոնեան պէյ, Ամացոյցի Ծանօթ վաճառական և Մաքրիգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Գրիգոր Մագուլեան, Յակոբ Հասամճեան, Բարթող Թէլեան, Արիս Ֆէնէեան, Թուսիկ Սուրէնեան, Կարապետ Մալխասեան, Մկրտիչ Պէզազեան, Գէորգ Բէրէսաէճեան, Մինրան Զօպանեան, Մկրտիչ Մելիքեան, Տոքթ. Ալլանվէրտի, Մկրտիչ Մէզաուրեան, Մարկոս Նաթանեան, Ցարութիւն Բէօքլեան, Հիւանդասէրներու երկու մայրապետները, Գալֆեան Որբանոցին Քրիստինէ մայրապետը ինչպէս նաեւ բժիշկներ, փաստաբաններ, վաճառականներ և Պարիրաքարանի պաշտօնեաները։

Ս. Պարիրաք Հօր դահլիճ մտնելէն յետոյ Քաղ. Ժողովոյ ատենապետ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան խօսեցաւ հետեւեալ բանախօսութիւնը։

«Սրբազան հա՛յր.

«Ազգ. կեդր. Վարչութիւնը իր թեւակից ճիւղերուն, Թաղ. Խորհրդոց, բարենպաստակ հաստատութեանց վարիչներուն, բոլոր պաշտօնական մարմնոց, ինչպէս նաեւ Հայ ժողովրդեան կողմէ որոնց ներկայացուցիչները խմբուած են առա, իր շնորհաւորութիւնները կ'ուղղէ։ Բարեբաղդ կը համարեմ ինքզինքս որ շնորհաւորութեան պատիւը այս անգամ ես ինձ կը վիճակի։ Այս առթիւ Ս. Հայր, թոյլ տուէք մեզ մեր բարեմաղթութեանց կցորդել նաեւ մեր շնորհակալիքը, առ ձեր Սրբազնութիւնը որ վարչական ծանր հոգեւոր և Պարիրաքարանի պաշտօնին յատուկ այլազան աշխատութիւններով ծանրաբեռնուած կը գտնուի և չնայելու բնաւ իր հօրին հոգեւոր պէտքերը և կարօտութիւնները, չը մոռնար ժողովրդին կրօնական զգացումը և մերթ առ իւր մայրենի եկեղեցին վառ պահել և միանգամայն հսկել որ անոր դարաւոր առանձնաշնորհումները և իրաւունքները անվթար պահպանուին ամէն տեղ։ Նուիրական պարտականութիւն կը համարիմ յայտնել որ ձեր Սրբազնութիւնը իրր զեկավար մարտարմիշտ կանգուն ազգ. գործոց դլխոյթ, կը աքնի յարատեւ միտ դնելով ժամանակին պահանջմանց. կը ջանայ ազգին նուիրական տիրոջ և բոլոր հաստատութեանց չափերը և պայծառութիւնը պահպանել։ Կը մտածէ ազգ. դաստիարակութեան մակարդակը բարձրացնել, միջոցներ կը խորհի կարօտելոց օգնութիւն հասցնելու և առիթը չկորսնցներ ազգին վարկն ու համարումը անվթար պահելու առաջի Օսմ. մեծազոր Պետութեան, Որոյ Բարձր հովանիին ներքեւ Հայ ազգը իր դարաւոր հաւատարմութեան փոխարէն կը վայելէ միշտ առատ շնորհներ, ուստի տեղն է որ հոս խնդրենք ձեր Սրբազնութենէն, ինչպէս կ'ընէք ամէն առիթի մէջ, ներկայացնել ազգին հաւատքական երախտագիտութիւնը առ մեր սիրեցեալ Վեհապետն։ Գալով մեր ազգ. վարչական գործոց, որոնց վերջին հաստատութիւնը երեք ամիս առաջ ներկայացուցինք, մեծ փոփոխութիւն մը կրած չըլլալն յայտնի է, միայն գոհունակութեամբ կը յիշատակենք ատ, Մայր Աթոռոյ վիճակին վրայ վերջին անգամ ստացած տեղեկութիւնները, որ խիստ յուսալից բարեփոխութիւն մը մեզի կը խոստանայ և կը մաղթենք որ քիչ ատենէն անոր իրականացումը ուտեստ։ Իսկ Երուսաղէմի խնդիրը որ մեզ զբաղեցուցած է, յայտնի է թէ Կեդր. Վարչութեան գլխաւոր պարտականութիւններէն մին է, որոնց մէջ պէտք չէ թերանայ, այն է ազգ. ընդհ. հաստատութեանց հայուսական վիճակին հետաքրքրութիւն ընել։ Ազգին պարծանքը եղող Ս. Յակոբեանց Աթոռին նիւթական վիճակին վրայ ուղղակի և անուղղակի դիտողութիւններ զանազան առթաձայնութեանց տեղի տուած էին, որով միաբանութիւնը գրեթէ տասը տարիէ ի վեր իր հաչուեցոյցը չէր մատուցած կեդր. Վարչութեան, Երուսաղէմի բազմաբրիւն միաբանութեան արժանընտիր Պարիրաքն ալ քանիցս կամք յայտնած է որ Վարչութիւնը աշակցի իրեն, հաչուոյ խնդիրը հիմնապէս քննելով. իրաց վիճակը պարզաբանել։ Ինչ որ պէտք էր ընել ըրինք և Վարչութիւնը նուիրական պարտականութիւն կը համարի յարատեւել այն խնդրոյն օրինաւոր լուծման, տպագային մէջ ազգին վերայ մեծ պարտք մը չծանրաբեռնելու համար։ Անառարկելի է որ Ձերդ Ա. մենապատուութիւնը իր ամենոյն և իմաստուն անօրինութիւններով պիտի օժանդակէ Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին՝ Ս. Աթոռոյ պայծառութիւնը ապահովելու համար։ Կը վերջացնեմ խօսքս, բարեմաղթութեամբ հանդերձ, շնորհակալ ըլլալով ձեզ որ անձնական գործունէութեամբ բոլոր վարչական և ազգ. ամէն աշխատութիւնները գիտէք քաջալերել, առանց որոյ չպիտի յարատեւէին անոնք իրենց պաշտօնավարութեան մէջ։»

Ս. Պարիրաք Հայրը պատասխանելով շնորհակալութիւն յայտնեց Եուսուֆեան էֆ ի բարեմաղթութեան համար։ «Գալով իմ գործունէութեանս մասին եղած ջատագովութեանց, ըսաւ Ն. Սրբազնութիւնը, զանոնք աւելի բարեացակամութեան կը վերագրեմ. աշխատեցայ ու կ'աշխատիմ ընել ինչ որ կարելի է ի գործ դնել, վրդովմամ՝ պաշտօնի վրայ եղող մարմիններու աջակցութեան, և ապահովելով ատուածային օժանդակութեան։ Այէն Մարմիններ, սկսեալ Կեդր. Վարչութենէն, համերաշխ գործունէութիւն մը ցոյց կուտան, ի գործ դնելով նոյն իսկ իրենց կարողութենէն այ աւելին, որովհետեւ պէտք է խոստովանիլ թէ կատարուելիք աշխատութիւնները չատ ծանր են։ Ժողովուրդին մէջ կը տեսնուի աւելի մեծ սէր մը դէպի եկեղեցին և կրօնական իրերը։ Ինչ որ ցոյց կուտայ թէ բարոյական վերանորոգում մը կը կատարուի։ Գալով ընթացիկ խնդիրներուն, վերջին ժամանակներս, Ազգ. Վարչութեան և Հայ ժողովուրդին համար բաւական հոգ պատճառող խնդիր մը եղաւ Երուսաղէմի վանական և հաչուական խնդիրը։ Վարչութիւնը համախորհուրդ Տ. Ցարութիւն Ս. Պարիրաքի Հօր գործեց անվրդով, և ի մտոյ յուսալի է որ պրակուին իր բոլոր ջանքերն և վերջ գտնէ այս միջադէպը։ Սոյ Աթոռին գալով, Ս. Կաթողիկոսը ստացաւ ամսական որոշ գումար մը կայս. կառավարութեան կողմէ, և վերջերս ալ Կաթողիկոսարանի նորոգութեանց յատակագիծը ղրկուեցաւ. հարկ եղած քննութիւնները կատարուելու համար։ Կ'ակնկալենք այս Աթոռին ալ պայծառութեան համար և գ'ընենք ինչ որ հարկ է օժանդակելու համար Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսին։ Այէնէն կարեւորն է Մայր Աթոռոյ կալուածոց խնդիրը, որուն վրայ թերթերուն մէջ գրուածները պաշտօնապէս մենք ալ իմացանք և յոյս ունինք որ այս կարեւոր հարցն ալ գոհացուցիչ լուծում մը ստանայ մօտերս։ Նպաստից գործը կը շարունակուի բաւ առատօրէն։ Բառատեայ պայմանաժամով ամէն առաջ բացուած որբանոցներէ չատեր փակուեցան այժմ, բայց կը շարունակենք նպաստի գործը գաւառական վարժարաններու և կարօտ վայրերու համար։ Թէեւ ղրկուած գումարները մեծ բաներ չեն, բայց ամենը խմբոր մը կ'ելլան, որով գործը կը պահպանուի, կը շարունակուի և իր արդիւնքները կուտայ։ Եթէ չի շարունակենք այս նպաստները, գաւառական չատ մը վարժարաններ որ հիմա այդ նպաստներուն շնորհիւ կը պահուին, փակուելու դատ, և զբաղուիլնք իրենց ընծայած օգուտէն։ Նպաստի գործը վերջերս վնաս մը կրեց, երբ Մայր Աթոռոյ կալուածական խնդրոյ պատճառաւ ռուսահայոց նպաստները դադրեցան, քանի որ կալուածական հաստատներէ Մայր Աթոռին ստացած գումարն իրենց կը պարտուուէին հայթայթել, Կովկասեան ամէն քաղաք ինք ստանձնելով վճարել որոշեալ թաչակ մը։ Ուստմնական Խորհուրդը մշակելու վրայ է նոր ծրագիր մը, որով կը չանայ ատրիներ ելնող չջնջուաղները կարող ընել ընթացիկ գործերու մէջ յաջողելու։ Մաղթենք որ Ուսումն. Խորհուրդը դարձեալ ի գլուխ հանել այս կարեւոր ձեռնարկը։ Տնտեսական Խորհուրդը ամէն ժամանակէ աւելի զբաղեալ է այս պտուտ, և կ'ուզէ պատրաստել Պարիրաքարանի եկեմատական վիճակին գտնէ վերջին տարի տարիներու համեմատացոյց պակերը, որ պիտի հրատարակուի՝ գալիքար մը ատու համար ժողովուրդին՝ Պարիրաքարանի եկեմատական գործոց վրայ։ Տնտեսական Խորհուրդը կը ջանայ նաեւ հաւատարկուել Պարիրաքարանի պիւտճէն։

Ս. Պարիրաք Հայրը ջատագովեց Հիւանդասէրի Հոգաբարձութեան գործունէութիւնը. յիշեց նոր թեւին շինութեան համար պատրաստած ծրագիրը և մանաւոր գոհունակութեամբ յիշատակեց նաեւ առհասարակ ամէն Մարմիններու, Թաղ. Խորհրդոց, Խնամակալութեանց, եւն. գործունէութիւնը։ Իսկ Դատաստանական Խորհուրդը շատ խսիլ չի տար իր վրայ, որովհետեւ սկզբամէ տխուր պաշտօն մըն է կատարածը։ Ցաւառիթ են արդարեւ Դատաստանական Խորհուրդին ներկայացած ամուսնական խնդիրները, որոնց գլխաւոր չարժառիթներ անարամար ամուսնութիւններ են։ Ս. Պարիրաք Հայրը իր խօսքերը վերջացուց բարեմաղթութեամբ Վեհ. Կայսեր Թանկագին կենաց և արեւշատութեան համար, որուն ձայնակցեցան ներկաները ամէնոյնով։ Ընդունելութեան արարողութիւններէն վերջ, ներկաները մի առ մի համբուրեցին Ս. Պարիրաք Հօր Աչը և մեկնեցան։

* * * Զատիկ առթիւ առջի օր Ս. Պարիրաք Հօր շնորհաւորական այցելու թիւն տուաւ Հայ-Հռովմէականաց կ. Պարիրաք Տ. Սապպաղեան Սրբազան, ընկերակցութեամբ Ճնայեան, Բշուրեան եպիսկոպոսներուն, երկու վարդապետներու և գործակատար Յովսէփ Շէչէրեան էֆ.ի։ Այցելեց նաեւ Պուլկարաց Էկզարքին կողմէ՝ փոխանորդը՝ Ասորւոց Պատր. Փոխանորդ Տ. Ճիպրայիլ, Հայ-Բողոքականաց ազգապետ Յակոբ էֆ. Պոյաճեան, Ցունաց մեծ Լողոթէթը և ուրիշ այցելուներ։

* * * Երուսաղէմէն եկած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ ճրագալոյցի արարողութիւնը կատարուած է մեծ հանդիսաւորութեամբ Ս. Յարութեան տաճարին մէջ։ Նոյնպէս Ս. Զատկի առաւոտն ուխտաւորներու խուռն բազմութիւն մը ներկայ էր արարողութեանց։

* * * Էջմիածնէն Ն. Ս. Օծութիւն Հայոց Ս. Հայրապետը Ս. Զատկի առթիւ շնորհաւորած է հեռագրով Ս. Պարիրաք Հօր։

* * * Երուսաղէմի Ս. Պարիրաք Հայրը թէ իր անուան և թէ Զատկական ծանին առթիւ իրեն ղրկուած հեռագիրներուն ի պատասխան շնորհակալութեան և փոխադարձ շնորհաւորութեան հեռագիրներ ուղղած է Ս. Պարիրաք Հօր, Երս սաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ Սրբազանին, ինչպէս նաեւ բարձրաստիճան անձնաւորութիւններու։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐՔ ՀԱՅՐԸ

ՖԷՆԷՐԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ

Երէկ ժամը 5ին, Ս. Պարիրաքը այցելեց Ֆէնէր, Ցունաց Պարիրաքարանը, ընկերակցութեամբ Տ. Տ. Գրիգորիս և Գաբրիէլ եպիսկոպոսներուն, Քաղաքական Ժողովոյ անդամ Տիգրան Եուսուֆեան և Մինրան Սէթեան էֆէնտիներուն և Պարիրաքարանի Ա. գործակատար Արիս էֆ. Ֆէնէեանի։ Տ. Եսայիաս Սրբազան իր հիւրերը ընդունեց դասիքին դռնէն և երիցս ողջագուրուեցաւ Ս. Պարիրաք Հօր հետ։ Իր շուրջ կը գտնուէին Մեսրոպոլիտներ, վարդապետներ և ժողովականներ։ Երկու Պարիրաքները սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցան Ցոյն և Հայ Պարիրաքական Աթոռներուն վրայ, գոհունակութեամբ չեշտելով երկու եկեղեցիներուն սիրալիր յարաբերութիւնները։ Ս. Պարիրաքը հրաժեշտ առաւ Տ. Եսայիա Սրբազանէն և հանդիսաւոր թափորով առաջնորդուեցաւ Ֆէնէրի Մայր եկեղեցին, ուր ներկայ բազմութեան խօսեցաւ հետեւեալը։—

«Ս. Գիրքը մեզի կը սովրեցնէ թէ աշխարհի առաջին միաբանութիւն էր, երբ խաւարին մէջէն ընական լոյսը ծագեց տիեզերքի վրայ։ Այն օր մարդը չկար առանձին որ այդ գեղեցիկ տեսարանը ուրախանայ։ Նորոգեալ աշխարհի առաջին միաբանութիւն ալ իր լոյսն ունեցաւ, բայց լոյս գերբնական, զի արդարութեան արեգակը, կենաց և կենսատուն Քրիստոս՝ աշխարհի ծագեցաւ գերեզմանի խաւարէն։ Անոնք որ այդ ծագման լոյսը ընդունեցին, ցնծութեամբ լեցուն իրարու կ'երթային խնդակցութեան ողջոյններ առնել։ Առաքեալներ և իւրայարք կիներ, Աւետարանի պատմութեան համաձայն, շարժման մէջ էին այն օր, յարուցեալ Նոր լուսոյն զիրար ողջունելու։ Անոնց նրմանութեամբ մենք մեր փոփոխ այցելութիւնները կը կատարենք, և Քրիստոսի փրկագործ յարութիւնը կ'ողջունենք։ Ինչ որ առաքեալները ըրին իրարու, անոնց աւանդութեան պատճառն Առաքելական Եկեղեցիներ կը կոչուին Նոյնպէս։ Եղբայր առաքելներու յաջորդութիւնն են Քոյր եկեղեցիները, և միութեան հարազատութեան կապով իրարու միացած։ Առաքելական եկեղեցիներ քոյր են իրարու, զատ զի իրենց մայրը Քրիստոսի հմայագործ եկեղեցին է, ինչպէս առաքեալներ եղբայր են իրարու, և Քրիստոս է իրենց հայրը։ Եղբայր և Քոյր, Հայր և Մայր անունները, աւելի քան բնական յարաբերութեան, սրտերու յարաբերութեանց յայտարարներն են. սիրտերէ ալ օգր կը բղխի, և սիրոյ վրայ կը հիմնուին իրենց յարաբերութիւնները։ Մեզի ալ հարկաւոր չէ այդ անունները գործածել և անոնց նշանակութիւնը անտեսել։ Սէր պէտք է ըլլայ մեր յարաբերութիւնը, բայց սէրը ի բաց կը վանէ անվստահութիւնը. սէրը չի ներեր որ կասկածներ ծծեն, սէրը մերձաւորութեան միջոցներ կը թելադրէ, սէրը հակառակութեան առիթները կը մերժէ. սէրը պէտք է տիրապետէ ամէն տիրաբու։ Առաւած օրհնէ մեր սէրը։ Մենք կը տնկենք զայն և կ'ոռոգենք. Աստուած ալ կ'աճեցնէ և կը տարածէ, բայց նորէն մենք ենք որ անոր պտուղները կը քաղենք և կը վայելենք։ Աղօթենք որ յարուցեալն Քրիստոս արժանի ընէ զմեզ այդ վայելից։ Նա հովանաւորէ բոլոր Եկեղեցիները։ Նա օրհնէ բոլոր եկեղեցականները։ Նա պաշտպանէ բոլոր Եկեղեցւոյ զաւակները. Նա վարձատրէ բոլոր Եկեղեցւոյ երախտաւորները։ Թագաւորն երկնաւոր իր բարութիւնները չնորհէ մեր Եկեղեցեաց դուռերէ ի վեր պաշտպան հանդիսացող Օսմ. Կայսրութեան, և երկար օրեր չնորհէ մեր Ազգասիրտ Վեհապետին։ Աստուածային հովանին միշտ պաշտպան լինի յուսնական Ս. Եկեղեցւոյդ, օրհնէ և փառաւորէ Նորա հովուապետը, Զեր մեծ Պարիրաքը և պահէ պաշտպանէ բոլոր անոր հովիւներն ու պաշտօնեաները և ընդհանուր հաւատացեալ ժողովուրդը։»

Ս. Պարիրաք Հայրը յետոյ իր հեռաւորդներով այցելեց Օրթագիւղ Պուլկարաց Էկզարքին, և յետոյ Հայ-Հռովմէականաց Պարիրաքարանը երթալով այցելեց նաեւ Տ. Սապպաղեան Սրբազանին, ուր սիրալիր ընդունելութիւններ եղան Ն. Սրբազնութեան։

—Ս. Պարիրաք Հօր կողմէ Արիս էֆ. Ֆէնէեան յետոյ այցելութիւն տուաւ Ասորւոց Պատր. Փոխանորդին։

ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ քահանաներէն Տ. Գէորգ քհ. Պէզազեան, Պարիրաքական անօրինութեամբ 9 տարիէ ի վեր կեդր. բանի Հայ բանտարկեալներուն հոգեւոր հովիւ նշանակուած էր և Պարիրաքարանէն ալ 50 ղ.։ Թոյլ կ'տանար ամէն ամիս այդ պաշտօնին համար։ Աւագ շաբաթ օր երբ աւագ գործակատար Արիս էֆ. Ֆէնէեան կեդր. բանը կ'ելթայ, ըստ սովորութեան, Պարիրաքարանէ դրամական նուէր մը տանելու հարար հոն գտնուող ազգականներուն, կեդր. բանին Միւսիր էֆ.ն զարմացումով կը յայտնէ թէ ինք 9 տարուան պաշտօնեայ մըն է և դեռ Հայ քահանայի մը այցելութիւն տալը տեսած չէ, մինչդեռ Ցոյներուն քահանան չաբաթը գէթ երկու անգամ կ'այցելէ։ Արիս էֆ. Ֆէնէեան իրողութիւնը հաղորդած ըլլալով Ս. Պարիրաք Հօր, Ն. Սրբազնութիւն պէտք եղածը իր գործը պիտի դնէ այս քահանային մասին որ այսպէս իր հոգեւոր մխիթարութեանը կարօտ ազգականները կ'անտեսէ և իր պաշտօնին մէջ կը թերանայ, ամէն ամիս կանոնաւոր կերպով գանձելով այդ պաշտօնին թոշակը. ինչպէս նաեւ օրական երկու հացի ռոճիկը։

ՌՈՒՍԱՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ.—Երեւանի Քաղաքային Խորհուրդին նախագահ և քաղաքագլուխ Պ. Մելիք Ազամալեան պաշտօն ստանձնած է ներքին գործոց նախարարին մատուցանելու խնդրագիր մը, որուն մէջ հետեւեալ յօդուածները կը վերաբերին Հայ Եկեղեցիին.

1. Բանալ Հայոց բոլոր դպրոցները, հատատութիւնները այն հիմերով և ուղղութիւններով որոնք գոյութիւն ունին մինչեւ անոնց փակումը։

2. Բանալ կրօնական արգելքները։ Մայրենի լեզուով երգնալ դատարաններու մէջ։

3. Վերահաստատել Հայ ինքնօրէն Եկեղեցիին իրաւունքները։

4. Դարձնել Հայ Եկեղեցիին վերաբերող կալուածներն ու գրամագլուխները։

ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է երկրորդ հարգի Շէֆգատթ պատուանշանը շնորհել Պարսից դեսպանատան Բ. Թարգման և ծանօթ վաճառական Վահ. Գրիգոր խան Շամանեանի Տիկնոջ՝ Տիկին Պէաթրիսի և Եգիպտաբի երեւելիներէն Բարթող փաշայի Տիկնոջ։

ԴՈՒՄԳԱԲՈՒԻ Դրսի Թաղ. Խորհուրդը Զատկական ծանի շնորհաւորութեան օրը ներկայանալով Ս. Պարիրաք Հօր, ըստ սովորութեան, հրաւիրեց Ն. Սրբազնութիւնը իրենց եկեղեցին, յառաջիկայ Նոր կիրակին համար։ Ս. Պարիրաքը ընդունեց եղած հրաւէրը։

ՓԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

2 Մայիս 1905

Տրանս.	3%	(3% Français)	99 15
Ռիժի		(Tab. Turcs)	385 —
Օտ. Մեռացեալ		(R. Nv. Unif.)	88 72
Երկաթուղի		(Lots Turcs)	135 25
Պանք Օթֆ.		(Banque Ott.)	606 —
Թրանսվան		(Transvaal)	98 —

ՐԷՍՄԻ

Զապթիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի ապրպպա տարիէսի ազատնան իղղ. Տիմիթրաքի էֆ.յէ թէրգիին ռիւթպէի Սաիիէ սընրքը սանիսի.

Առաքաղորը թարու ըսեթիպի ռիֆ. Թէվֆիգ էֆ.յէ ռիւթպէի Սալիհէ Թէվֆիհի պ.յրուլմուշ տր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆ.— Արզնի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Տիրպէքիրի մէրքեզի Խայրի էֆէնտի։ Սպգրզի կառավարիչի օգնական՝ Մթիլլիի կառավարիչի օգնական Վասիլաքի էֆ., որուն յաջորդեց Սագրզի կառավարիչի օգնական Բլաթն էֆէնտի։ Գրուպի Սրնաբրդը գաւառակին գայմագամ՝ Մելքիէ վարժարանի շրջանաւարտներէն Ֆայիգ Ալի պէյ որ կը պաշտօնավարէր նոյն կուսակալութեան մօտ։

—Քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ կարգուեցաւ նոյն վարչութեան Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Բաղրզ պէյ։

—Գոնեայի կեդրոնական նախադատաստանին պատժական ճիւղին նախագահ կարգուեցաւ Նանեայի նախադատաստանին ընդհ. դատախազի օգնական Հասան Հաիլ էֆէնտի։

ՊԱՏՈՒԱՆՆԵԱՆ.— Ականակուռ Օսմանիէ պատուանշան շնորհուեցաւ Եէմէնի քննիչ մարմնին նախագահ Շաքիր փաշայի, Բ. Օսմանի՝ Մեծ-Նպաստաւորութեան Թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Նուրի պէյի և Գ. Օսմանի՝ նոյն դիւանին քարտուղարներէն Սէլահի պէյի։

ԸՆԴՀ. ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Կայսերական մը համաձայն, ելմական նախարարութիւնը սկսաւ մէյմէկ ամսաթոշակ բաժնել բոլոր պետական պաշտօնեաներուն։

ԴՐՈՇՄԻ ՕՐԷՆՔԸ. Դրոշմաթուղթի նոր օրէնքին վերաքննութեան յանձնաժողովին տեղեկագրին վրայ, ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ թէ վաճառականներու հետ կնքուած պայմանագիրներուն մասին եղած արամադրութիւնները հետեւեալ կերպով փոխուած են.—Այն պայմանագիրները որոնք ունէ որոշ գումար չեն կրեր իրենց մէջ, ըստ առաջնոյն, ենթակայ են 10 ղ.ի դրոշմաթուղթի։ Այն պայմանագիրները, որոնք որոշ գումար մը կը կրեն, բացի փոխառութեան և իր պարքը յայտնող պայմանագիրներէն, ենթակայ են հետեւեալ դրոշմաթուղթերուն. Մինչեւ 10,000 ղ.ի գումարներու համար 3 ղ., 10էն մինչեւ 20,000 ղր.ի համար 5 ղր., 20էն 50,000ի համար 10 ղր., 50էն 75,000ի համար 15 ղ., 75էն 100,000ի համար 20 ղ., 100էն 150,000ի համար 30 և անկէց վեր գումարներու համար 50 ղր.։

ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐԸ.—Հրաման արուեցաւ դեղագործական քննիչներուն քննութիւնէ անցընել բոլոր դեղարանները։

ՊԱԼԷՏ - ԲԱՐԱԱՑՏՆԻ հանքերը քննելու համար յանձնաժողով մը գնաց, որուն անդամներն են Հանր. Պարաքի վարչութեան գերման պատուիրակ Մ. Թէօթա, Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան արհեստից անօրէն Հիւանի պէյ, Թղթատարական ճարտարգէտներու դիւանին դերանօրէն Մէհմէտ Էմին էֆէնտի։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը հրահանգ տուաւ Իզմիրի կուսակալութեան թէ օտար հիւպատոսարաններու թարգման եղող փաստաբանները չեն կրնար դատ վարել։

ՑՈՅՆ ԲԱՐԵԱՐ.— Ռուսիոյ Քիւնով քաղաքին մէջ մեռաւ Զաքիա Սինոգիանոս անուն յոյն մը որ իր երկու միլիոնի հարստութիւնը կապեց Թուրքիոյ և Ցունաստանի Ցոյն բարեգործական հաստատութեանց։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Կիրակի օր ժամը իրիկուան 10 ու կէսին երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեցաւ Գալաթայի մէջ։ Ասիկա հակահարուածն էր երկրաշարժի աւելի բուռն ցնցումներու, որոնք նոյն օրը զգացուեցան Անատոլուի զանազան կողմերը, մասնաւորաբար Էսկիշէհիրի, Սապանճա-Բունարի, Զէքիրլէրի, Ֆէօթահիայի, Տէնէրի և ուրիշ տեղերու մէջ։ Բ. Օր ալ Ինէէօնիւի մէջ երկրաշարժ պատահեցաւ։

ՀՐԻԵՀ. — Առջի գիշեր հրդեհ ծագեցաւ Քարաքէօյի կամուրջին նաւամատոյցին վրայ, նպարավաճառ Նիքոլիի խանութէն և այրեցաւ ամէնքը երեք խանութ։

ՑԱՆԴՈՒԻՂ ԳՈՂՈՒԹԵԱՆ դէպք մը պատահեցաւ կիրակի օր Ղալաթիա, Քամանաս խ

ԹԻՐԹՈՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի 40

ՀԱՅՐԻ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

ՏԱԳՆԱՊԱԼԻՑ
ԵՒ ՏՈՒՄԱԹԻՔ ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ
ԿՈՒԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ՀԵՂԻՆԱԿ
ԿԻՍԹԱՎ ԷՄԱԼ

ԷԼ ՏՕՐԱՏՕ

Ժ.

ԱՂԷՏ

Այդ նորատի ընկերը ծնրադրած ու ձեռնամած կ'աղօթէր եռանդագին։ Սաւգիւ գեղեցիկ բան մը կար այն տեսարանին մէջ զոր կ'ընծայէին բազմաթիւ թշնամիներու դէմ յաւահաւատարար կռուող այն քանի սակաւ մարդիկը։ Տիօկօ և Մարքիզը հրաւէր սրբութիւն մը ցոյց կուտային, առաջինը մահուան հանդէպ գերագոյն արհամարհանքով մը և երկրորդը՝ յուսահատական կատաղութեամբ մը։

Գրազիլիացիները հեազնեակ կ'իյնային, բայց կատաղի վրիժառութենէ մը եռալը։ Կուայքուրներն ալ անոնց կորուստներ ունէին։ Ցանկարծ Մալօ Տիազ դէպ առաջ խոյացաւ, Մարքիզը սպասեց, և անոր դեռատի ընկերոջ մազերէն բռնելով ձիուն վրայ առաւ և դայտին մէջ խոյացաւ գնաց։ Ընկերը սոսկալի ճիչ մը արձակեց և նուազեցաւ։ Ա՛ռ ճիչը լսեց Տիօկօ և զգայզրկի վիճակի մէջ գտնուած Մարքիզին մարմնոյն վրայէն ցատկելով և իր անցքին վրայ ամէն բան տապալելով, խառնաձիներն եռաւէն վազեց։ Բայց հեռուն գացող մարդ մը ինչ կրնար ընել սարսուռ վազող ձիաւորի մը։

Խառնաձիները կանգ առաւ, կայծ մը ցայտեց աչքերէն և հրացանը ուսը առաւ։ Տիօկօ հասկցաւ և առաջին անգամ ինք պարտեց զէնքը։ Մալօ Տիազ դողդղեց, թեւերը ղլոնգարար բացուեցան և գետին գլորեցաւ։ Մեռած էր։ Տիօկօ խոյացաւ Մարքիզին ընկերոջը քով, բայց յանկարծ կողմնակի ոստում մը բրաւ, և զէնքը ձեռք առնելով, գլխէն վեր բռնեց։ Հնդիկ մը կուգար իր վրայ զոր Տիօկօ իսկոյն իր թեւերուն մէջ պարապնդեց, սպասելից և յետոյ անոր ձիուն վրայ նստաւ։ Այս ճարտարութիւնն և դիւրաշարժութիւնը ցոյց տալէ ետքը, Մարքիզին ընկերոջը օգնութեան փութաց։ Հազիւ թէ իր թեւերուն մէջ առած էր զայն ձիուն վրայ դնելու համար, կուայքուրները անանցանելի չրջանակ մը բոլորեցին իր շուրջ։

Տիօկօ վշտագին ակնարկ մը ձգեց ընկերոջը վրայ զոր գետին դրաւ, և մէջքէն հանելով ատրճանակները,

—Ո՜ղջ ապայ, մրմռաց, կրցածս բրի, բայց ճակատագիրը ինծի դէմ է։

Եւ պաղարիւնութեամբ լեցուց զէնքերը։

—Մեռնելէ առաջ երկու հոգի ևս պիտի սպաննեմ, ըսաւ։

Ցանկարծ կուայքուրներու հոն կարգերը բացուեցան և Դարու Նիմ երեւցաւ։

—Մէկը Թող չդպի տանս, լսաւ։ Ինանք ինձի կը պատկանին։

Տիօկօ հրաշէնները դարձեալ մէջը դրաւ։

—Դուն քաջ ես, կը սիրեմ քեզ, ըսաւ Դարու Նիմ։ Ա՛ռ սա փեսաս։ Ը, որ ազատարար դարձիր մը պիտի ըլլայ քեզի համար։ Կեցիր հոս մինչև որ դառնամ և հսկէ ընկերոջդ վրայ զոր այնքան լաւ պաշտպանցիր։

Տիօկօ փեսաւորը առաւ և ընկերոջը քով նստաւ տխրօրէն։ Ժամ մը եռաքինք և ընկերը կուայքուրներուն հետ անոնց գիւղը գացին։ Ընկերը միշտ նստած էր և իր գլուխն եկած նոր դժբախտութեան բովանդակ մեծութիւնը չէր գիտեր տակաւին։ Տիօկօ իր ձիուն վրայ դրած և զգուշութեամբ բռնած էր զայն։ Քաջասիրտ Հնդիկը եթէ ոչ համակերպած, այլ իր պարտութեանը վրայ կատարեալ սիրթիրուած կ'երեւար և բարեկամաբար կը խօսէր Դարու Նիմի հետ որ մեծ յարգանք ցոյց կուտար իրեն։

Կռիւը վերջացած էր ինչպէս որ պիտի վերջանար, այսինքն բոլոր Պրազիլիացիները մեռած էին։ Միայն Տիօկօ և Մարքիզին ընկերը ողջ մնացած էին անմեկնելի հրաշքով մը որ կարկտութիւն առաջ բերած էր կուայքուրներու ցնդապետին սրտին մէջ։ Դալով Մարքիզին, ո՛չ ոք դիտէր թէ ի՛նչ եղած էր ան։ Հակառակ ամենափութիւնի հետազննդութիւնի, անկարելի եղած էր անոր մարմինը գտնել։ Մեռա՞ծ էր թէ ողջ։ Այս պարագան գաղտնիք մը եղաւ։

Շատ չանցած, հնդիկները անհետացան և դաշտաբնակները, որ այս զարհուրելի ողբերգութեան թատր եղած էր, ամայացաւ և գիշերը թռչուններուն ինկան դիակներուն վրայ։

ԿՈՒԱՐԱՆԻՆ

Ա.

ԷԼ. ՎԱՏՕ ՏԷԼ. ՔԱՊԷՍԴՐՕ

1815 Դեկտ. 23ին, ժամը կէս օրէ ետք 2—3ին միջոցներ, այսինքն օրուան տաքնէն առաջ վարկեանին, երկու ճամբորդներ, որոնց մին հիւծիկն և միւսը հարաւէն կուգար, իրարու հանդիպեցան գետակի մը եզերքը, էլ Վատօ տէլ Բապէսթրօ կոչուած տեղ մը, որ հաւատար հետաւորութիւն ունէր Սանդիակօ և Սան Միկուէլ քաղաքներէն։

Ջուրին եզերքը հասնելով, երկու ճամբորդները իրենց ձիերը կեցուցին և քանի մը վայրկեան ուշադրութեամբ զիրար քննեցին։

Դեւակը, որմէ երկուքն ալ կը պատրաստուէին ազնիւ իրարու հանդիպիլ, անձրեւներէն չատացած, լայնցած էր այս միջոցին, ինչ որ արդեւք կ'ելլար երկու ճամբորդներուն՝ փոխադարձաբար զիրար որոշելու և իրարու մասին ապահովիչ կարծիք մը գոյացնելու։ Ամէն օտարական որ անապատին մէջ կը հանդիպի ևթէ ոչ թշնամի մը, գէթ՝ մինչև որ կատարեալ տեղեկութիւն առնուի՝ անպիսի անհատ մըն է, որմէ զգուշանալ կը պատուիրէ խոհեմութիւնը։

Կարճ վարանումէ մը ետքը, ասրքանչիւր ուղեւոր ձեռք առաւ հրազէնը, գինեց, և ձիուն կողերը թեթեւապէս խթանելով ջուրին մէջ մտաւ։ Գետը լայն էր, բայց ոչ խորունկ։ Ջուրը հազիւ ձիերուն փորը կուգար, որով ձիաւորները ազատ էին ըստ կամս ուղղութիւն տալու։ Սակայն դէպ առ դէմ կը յառաջանային չարաւնակելով զիրար դիտել ուշադրութեամբ և պատրաստ ըլլալով կրակ ընել կասկածելի ժեստի մը շարժումի վրայ։ Հեռաւորութիւնը արագ արագ կը նուազէր իրենց միջեւ։ Շատ չչքած հազիւ երկու քայլ հեռու գտնուեցան իրարմէ։ Ցանկարծ ուրախութեան ճիչ մը արձակեցին և խրնդալով կեցան։ Քանիցս փարեցին իրարու, բայց խնդալը, իրենց կամքէն շատ աւելի զօրաւոր ըլլալով, արգելք եղաւ և աւելի շատ սկսան խնդալ։

(Շարունակելի)

Լ'ՈՒՆԻՈՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱԱԸ
1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍԻՍ ԳԼԼԷՆՄԸՇ
Մkrfkզի իsարkսի — Բարիզտ, Վանsօմ մէյտանցեsա 9 ցիւմkroլը
տայիրէի խուսսուսիկրիճեsk

ՀԱՐԻՒՐ ՇԻՒՊԷՍՍ

Ցէլմայէ վէ իրթիւեաթ 119,000,000 ֆր.
1903ին թահսիլաթը 25,000,000 »
Թէատէ օյունան զիյան 284,000,000 »
Սիկուրթալը էմլաքըն գըյմէթի 22 միլիառ։

1828
L'UNION
DE PARIS

ԷՕՄԻՒՐ ՇԻՒՊԷՍՍ

Սէրմայէ վէ իրթիւեաթ 161,500,000 ֆր.
1903 բրիմ թահսիլաթը 12,000,000 »
Թէատէ օյունան զիյան 130,000,000 »
Սիկուրթառալանէօմիւրը 278,000,000 »

ՊՈՒՇԻՐՔԷԹ կանէթ միւսթա չէրտիթ իլէ Թիւրքիառա սիկուրթա գայա իսէր ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ չիւպէսի ասախ միւխթէլիֆ սուրէթաթ վէ խուսուսէ էՀվէն ֆիյաթլարա էօմիւր սիկուրթա իսէր։

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ՝ «Օսմանլը Պանքասը» ասր. Թիւրքիա վէ Մէմալիքէթ Շարգիյէ իլէն միւսիրիյէթը ումումիյէ = Սթամպօլտա, Սալէնիկ Համամճնտա, Բաթրքը Օղլու Բասատը

Միւսիրի ումումիսի — ՍԻՄՕՆ ԲԱՇՍԷՐԼԻԱՆ
Միւսիր մուավինի — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Ղալաթատա արրուճա պիր Շիրքէթի օյուսուղը կիսի՝ Մէմալիքը Մահրուսէնին հէր Թարաֆընտա ասախ խուսուսի ժամանալարը վար տր։ 50—34

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Ռուպերթ Գոլէճէն վկայուած պատուաւոր երիտասարդ մը՝ քիչ ժամանակի մէջ՝ գործնականապէս և դիւրամատչելի պայմաններով պատրաստ է Անգլիերէնի Դասեր տալ մասնաւորաց և ժարժարանաց մէջ։ Դիմել Խորասանի խան, թիւ 33։ 6—10

ՊԷՕԵՒԻՐ ԷԼՊԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ
Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՒԼԷԲԷԼԱՍԸ
Խաքանպօլ, Սուլթան Համամճնտա
Թօփխանա խանցն բէհմիլ 2ր գաբրնտա

Էլպիսէ ժողովարը միւանրնտա էմտան է՛ն էսկի վէ էն զիյատէ քէսպի էմնիյէթ իթիմի օլան վէ 1871 սենէսինտէ Թէէսիս օլունան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ազէօիլ էլպիսէ տէբօղիթօսը, էսկի նամ ու իւնվանրնը վէ մէքթեանրնը ասլա Թէպարի իթիմէիքտէն մանատ, սահիպ վէ մուասսիսի պու ալիֆա պիր գաթ ատոռ իւզիպաթ վէ Թէքէմմիւլէ ազէլի զայրէթ իսէրէք, Թօփխանան բանրն, ուժամ իքրնեի գաթրնը քէնտուսինէ հատր վէ մաղազրանը Թէկէնսիս էյլէմիշ տիր։

1. Օրատա մէվճուտ էլպիսէյէրին ան մուտա գումայ վէ պիլիմէրինի,

2. Գումայլարրն մէթանէթ վէ զէրաֆէթինի,

3. Ֆիյաթլարրն զայէթ միւթէալլ, վէ էլվէրիշլի օլմասրնը։

Ռէյիսլան կէօրէն միւհթէրէմ միւշթերիյէրին մէղքիւր մաղազալարրմզդան այրըլմայտաղլարրնա գավիյէն էմնինդ։

Մէղքիւր մաղազատա էօյլիւ իւզէրինէ ատ էլպիսէ եարրլամագա տրր։

ՖԻՅԱԹ ՄԱԳԹՈՒ
ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԷԼԻՆ ՏԷ ԱՋԷԳ ՏՐՐ 28 50

ՄԵԾ ՁԵՂՉՈՎ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՓՈՔՐ ՊԱԶԱՐ ԱԼԷՔՍԱՆ
Պաղչէ Դարբ, բրամուէյի պողոտայինի վրայ։

Մեր կազմած ընկերութիւնը ջնջուած ըլլալով, վաճառատան պատրաստ ապրանքը ստիպուած ենք ծախել։ Այսպէս այրերու և կիներու յատուկ մեռաքա, քէթէն և բանուած խիստ նուրբ թաշկինակներ, բուրդ և ֆիլիքքօս գուլպաներ, բուրդէ զանազան ֆանէլլաներ, ճերմակ և գունաւոր ճակատոր շապիկներ, ընիր անուշահոտութիւններ, հովանոցներ, փողկապներ և ուրիշ զարդեղէններ, իրականէն շատ մեծ զեղչով բր կը ծախուին։ Փոստովուրդին կը յանձնարարուի այս առիթէն օգտուիլ։

9—15

ԳԼԽՈՒ ՑԱՒԻՆ ՈՒ ՄԵԼԱՄԱՂԱՈՏՈՒԹԻՒՆը

բնական հեռեւանքներն են պնդութեան։ Ուստի, անհրաժեշտ է որովայնին կանոնաւոր գործողութիւնը ապահովել։ Ասոր համար, գլխու ցաւէ ու մելամաղձոտութենէ տառապողներուն կը յանձնարարենք գործածել ԹՐԻՊԷՐԱՆ անուն կակղացուցիչ դեղը։ Ամէն իրիկուան ճաշին մէջ, քիչ մը ջուրի, կաթի, գինիի կամ գարեջուրի մէջ սուրճի դգալ մը Թրիպէրան խառնելով խմելը կը բաւէ անհետացնելու համար ամէնէն յամառ պնդութիւնն և անոր հետեւանք եղող հիւանդութիւնները, ինչ որ ո՛չ իրիկ և ոչ ալ լուծմունք կը պատճառէ և կակղանքը կը կանոնաւորէ։ Թրիպէրանի կակղացուցիչ ազդեցութիւնը ամէն օրուան հետեւեալ առաւոտն կը տեսնուի։ Այս դեղը երբ կանոնաւորաբար և երկար ժամանակ գործածուի, բոլորովին կ'արգիլէ պնդութեան և անոր հետեւանքը եղող հիւանդութիւններուն վերադարձը և լուծողականներուն նման ա՛յ ազդիքները կը բարբոքեցնէ և ոչ ալ զանոնք կը հիւծէ։

Պէտք է ուշադրութիւն ընել չիշերուն վրայի Թուղթերուն տարբար հետեւեալ հասցէին. —

Maison L. Frere, 19 Rue Jacob, Paris

Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ։ Մասնաւորապէս կը յանձնարարուի այն տիկիններուն որոնք պնդութեան դէմ կը մաքառին։ Թրիպէրանի գործածութիւնը օրական հազիւ 20 ֆր.ի ծախս կը պատճառէ։ 18—8

ԹԵՐՄՕՖԷՆ ՎԱԹԿԱՆԵՐ
QUATERNION MOGENE

Պաղէն ծագում առնող բոլոր խիթերու, յօդացաւերու, ցաւերու միակ ազդու դարմանն է։ Մկանանց և ջիղերու բնական ոյժը, կորովը ու գորովը էութիւնը կը վերահաստատէ։ արագան չրջանը կը դիւրացնէ և միզաքարը (uates), որ յաղագաւի միակ պատճառն է կ'անհետացնէ։ Թերմօֆէն Եւրոպայի կարեւորագոյն հիւանդանոցներուն մէջ փորձուած և յոյժ օգտակար ճանչցուած է։ Գործածութիւն, բաւականաչափ կտոր մը վաթկայ կարելու և վրան քաղուած, տաք ջուր կամ գինիով որոշակի թեթեւ թրջելէ յետոյ ցաւոտ կողմը փակցնելու է։ Ոչ բիծ է և ոչ վնաս կը Թողու ուրիշ դեղերու պէս։ Բոլոր դեղարաններու, դեղավաճառներու և Դօ Օրէրթիվի մօտ կը կարուին։ Մեծածախ, Գոլիս Անանիասի խան թիւ 26, Մ.Է. Տէբարէս։ 10—10

ՉԿԱՆ ԻՐՈՒԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

ԱՕՔԻՆԱՅԻ ԶՈՒՏ ՉԿԱՆ ԻՒՂ

ԴԻՄԵԼ ԹԱԶԻԿ ՖԷՍՃԷԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆը
Ս. Գօլիս, Մահմուտ Փաշա Պաճի, «պօղոչանի»ին դէմ թիւ 261

Դեղարանս նկատելով որ՝ Գօլոյ կարեւոր և կեդրոն մէկ տեղը գտնուելուն առթիւ, Մարինայի ձկան իւղի մասին եղած խնդրանքները հետզհետէ շատցած է, ասոնց խնդրանքներուն և ի մասնաւորի Ազնիւ յանձնարարաց գոհացում մը տալու և փոքր ինչ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, ուրախ եմ այս անգամ յայտարարելու թէ՝ մասնաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել առած ըլլալով ԲԷԹԷՐ-ՄՕԼԼԷՐԻ Մարինայի ձկան իւղին առաջին տեսակը, ԱՌԱՆՑ ՀՈՏԻ կը ծախուի Դեղարանս՝ թէ՛ մասնաւոր չիշերու մէջ և թէ քաշով, ամէնէն փափկագոյն սամանքի համար իսկ խիստ ասիրտելի ըլլալով, թէ՛ մեծերու և թէ՛ տղաքարագոյ պղտիկ ազայոց։ Ուստի ամէն անոնք՝ որոնք կը փափաքին խմել թէ՛ ածան և թէ առանց հոտի զուտ և անխարդախ ձկան իւղ, թող հաճին դիմել դեղարանս, գէթ մէկ անգամ ան փորձով մը ստուգելու մեր խօսքերուն ճշդութիւնը։

Դեղարանս այս առթիւ եւս նկատելով որ քիչ ժամանակուան մէջ պատիւ ունեցաւ իրապէս գնահատելի արգոյ հասարակութենէն, որմէ քաջալերուելով պէտքը կը զգայ իր ուղղութիւնը և նպատակը կրկին ներկայացնել հանրութեան։

ՆՊԱՏԱԿ.—Գոհ ձգել յանախորդները միայ՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և առուտրական իսղամիտ գործադրութեամբ։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապանեխման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանիս ակզբունք եղած են միշտ։

Եւրոպական ասն մը հետ ալ բանակցած ըլլալով, ամէն չարթու Զուխտերթիան Թարմ պատուաստի թիւպեր (աբք գալէմի) կը հասնին բօսթայով։

Ցիչերք նաև ամէն օր Դեղարան յանախող Հայ և օտարազգի ըժիշկներուն մասնաւորաբար ծանօթ ԲԷԹԻՆԵ ԱԼԼԱՀՎԷՐԴԻ ԷՖ.՝ որ ամէն Գ. Շ. Երեքշաբթի ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանիս մասնաւոր դարմանասրահը։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԽԻ ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ՊՊԱՍ 10—9

ՀԵՐՄԱԿ ԵՒ ԱՌՈՂՋ ԱԿՌԱՆԵՐ

Եթէ կ'ուզէք ազատ մնալ չատ մը հիւանդութիւններէ որոնք բերնի միջոցաւ կ'փոխանցուին, եթէ կ'ուզէք ունենալ ճերմակ և առողջ ակռաներ, եթէ կ'ուզէք ապահովել ձեր բերանին, լինտերուն ու ակռաներուն առողջութիւնը, եթէ կ'ուզէք որ ձեր ակռաները չփոխին ու փոխ ակռաներն ալ բժշկուին, գործածեցէ՛ք

ՍՈՒԼԱԳԻ ՊԷՆԷՏԻԷԹԻՆ
ՕԾԱՐԿԸ, ՓՈՇԵՆ ԿԱՄ ԽՍՈՐԸ

որ Բաղդէրեան դրաբեմամբ պատրաստուած անուշահոտ և հականեխական է, լինտերուն մէջի միքրոբները կը ջնջէ, բերանին գարշահոտութիւնը կը բուժէ, կոկորդին ու խռչափողին թարախաթից նիւթերն ու բորբոքումները կ'անհետացնէ։ Այնէնէն սաստիկ ակռայի ցաւն իսկոյն կը հանդարտի Սուլֆատ Պէնզէնիի մէջ Թրջուած կտոր մը բամբակով։

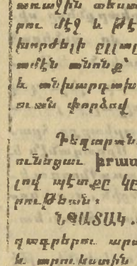

Բարիզի 1900ի Արուեստահանդէսին մէջ, ուր ազգերի բոլոր ակռայի դեղերը ներկայացուած էին, Սուլֆատ Պէնզէնիքենան հարց այս ակռայի դեղերը անենան հռչակուեցան, և այս կարեւոր Վարչութեան Տնօրէնը արուեստահանդէսին Փարիզի անդամ անուանուելով, գերազանցապէս նուիրագործուեցաւ համբաւն այս արտադրութեան։ 26—13

ՍՏՈՅԳ ԱՌԱԻԵԼՈՒԹԻՒՆ, Ո՛Վ ՉՈՒԶԵՐ

Դեղագիրներու արագ պատրաստութիւն, ճշգրիտ գործադրութիւն, դեղերու թարմութիւն և գիներու չափաւորութիւն

ՄԷՋ ՄԸ ՓՈՐՁՍՏԷՔ
Պ. ՏՐԻՅՄԷՃԵԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆը
Բերա, Թէրէնլի, Զայլա էսսի, Բէ— 21
Գիսեռայինն սպաս
37—17

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Մալթէ լէյի Նաւամատոյցին կից մեծ պատէգին մէջ Եւրոպական նոր ճաշակով շինուած մեծ և փառաւոր պանդոկը, այս տարի եւս կարասեօք վառած կը տրամ։ Իր տուպքն ունի մեծ և ընդարձակ քարափ, ունի իր մէջ խոհանոց, թատրարեմ և ծովու բաղնիք։ Սայն պանդոկին հիանալի տեսարանը, մաքրութիւնը, առողջ օդը, և մանաւանդ՝ այս տարի Հայաստանէն, բազմաթիւ ճեպընթաց յղեկառքերուն երթեւեկութեան և թէ կղզիներու հետ պանդոկին առաջքէն ըրած հաղորդակցութիւններով մեծ դիրութիւն կ'ընծայէ հասարակութեան, որով իր առաւելութիւնը աւելի ևս կը գերազանցէ։ Վարձու ուզողը պէտք է դիմել Բերա կամ Նչան Թաղը Շաֆաք պողչէսի քով Գուլումճի փողոց թիւ 4։ 4—5

10 ՓԱՐԱՅՈՎ
ՔԱՐԻԷՂԻ ՀՈՏԷՆ ԿԸ ՓՐԿՈՒԻՐ

Քարիւղի հակառողջական գարշահոտութենէն փրկուելու, նաև անոր աչքերու վնասակար լոյսը մեղմացնելով յոյժ պայծառ լոյս մը վայելելու համար ձեր լամբարներուն մէջ 10 փարանոց տուփ մը ձարոնի փոսի դրէք։ Միակ կեդրոնատեղի Շահզատէ Գալի Լէթֆիէթ խանի տակ Հասան էֆ.ի 188 թիւ մեծ նպարավաճառատունն է։ Կը գտնուի նաև Մրոբը Զարչրի Գալրգ Բազարի կողմ. Հիւսէյին Հիւսնի էֆ.ի խանութը։ Ամէն կողմէ յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին, մեծաքանակ գրնումներու մասնաւոր զեղչ։ Հասան էֆէնտիի մասնաւորաբար Ազատաս ծովէն բերել առած ըճեր սեւ խաւեարը, Ճարոնի վարդ բէյը և Ասաբազարի բարվ կարագը սասմանքար յարգողներուն ուշադրութեան կը յանձնէ։ Ապրանքի ճոխ մթերք. տեսակի ազնուութիւն և գիներու յոյժ չափաւոր ըլլալը միակ փոքր մը բաւ է հասատալու։ Գեւառներէ յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին և Բդ Թակցութեանց կը պատասխանուի։ 6—10

ՇԱՀԱԳՐԳԻՌ ԱԶԴ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆՈՐԱՁԵՒԻԹԱՆՑ
Օ ԼՈՒՎՐ
Սուլթան Համամ թիւ 7, Սաբրիէ խանի դէմ։

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ

ԸՆԴՀ. ՀԱՇՈՒՏՑԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

պիտի ընէ 1905 Ապրիլ 1/14էն սկսեալ։

ԱՄԷՆԴԻ ԱԼ ՕՏՈՒՏԵՅԷՔ ԱՌԻԹԷՆ!

որ երկրորդ անգամ պիտի չներկայանայ, քանի որ 40 % զեղչով պիտի ծախուին ա՛յ միայն տեսակով ընտիր այլ և վաղչութեան կողմէ անվճռելի և տակունութեան մասին երաշխաւորուած ապրանքներ։ Մեսաքեղէնի բաժնին մէջ պիտի ցուցադրուին սառդէն Լիւքս, սադէն սիւչէ, սեւ ու գունաւոր, բօ տը Ռուա, սեւ և գունաւոր դամասկեան կերպաս, արմիր, թաֆթա ամէն տեսակ, բանժէ, սիւչէս, սեւ և ֆանթէզի վրուր, բլիւշ և. ևն. ևն.։ Նաև կատարեալ պէսպիսութիւն մը բրդեղէններու, ինչպէս կերպաս պուքլէ, գունաւոր և սեւ, մերինոս, ֆուլէ, սեւ և գունաւոր ֆանթէզի, ճերմակ և գունաւոր ֆլանէլ, քրէք և ուրիշ բազմաթիւ ապրանքներ որոնց թուումը անկարելի է։ Կանանց համար ֆանթէզի ապրանքներ՝ ինչպէս քոյսէ, բէյլրին և։ Պիտի ծախուին բացառիկ դեղով մը։ Միւսները 40 % զեղչ մը պիտի կրեն։

8—20 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՀԱԴՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ անուամբ հրապարակի վրայ ծանօթ հանդերձեղէնագործ այս վաճառատան ընկերներէն Տէտրօ Արապակ Մօսիկեան բաժնուած ըլլալով, գործը ամբողջովին մնացած է Տէտրօ Տիգրան Տաճիսմանեան եւ Ըճեկ.ի որ ըստ առաջնոյն պիտի շարունակէ գործել Նոյն ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ անուամբ։ Ցիչեալ վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին նոր ու գեղեցիկ մթերք մը զարնան ու ամառուան զանազան հագուստներու, տարազ և տղայոց։ Նաև վաճառատան յարգելի պեսերը կ'սատանձնեն պատրաստել տպարանքով (Sur commande) ու և այլ հանդերձներ, կերպասի, ձեւի և կարուածքի ապնութեամբ ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհ ձգելու պայմանաւ։ Այս առթիւ Եւրոպայէն նոր բերել առած է նորոյթ կերպասներու ճոխ տեսակներ։ Բաց ասի, վաճառատունը պատրաստ է շտապթական համեստ վճարութիւններով հագուստ պատրաստել ամէն այն ծանօթ անձերուն՝ որոնք մէկ անգամէն գնելու դիւրութիւնը չունին, և այս առթիւ պէտք է յիշեցնել որ ուրիշ դերձակներու նման ապառիկի այս դրութիւնը երբեք անպատատուշադ չը պիտի ըլլայ յարգելի յաճախորդաց համար։

Սահմանութիւն չիկայ. գիները՝ թիւը ԵՐԵՍՈՒ դահեկան։ Միակ կեդրոնատեղին

«ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ»
25 Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի կիցը թիւ 25։

50—9

ԱԿԱՆԵՐ

ունի՛ք փտած, կոտրած, ցաւոտ և լինտերու հիւանդութիւն։ Կատարեալ դարմանումի, և բնականին անթերի գեղեցկութեամբը արհեստական ակռաներու զեռեղման, և լիսմին գոհ մնալու համար, դիմել ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԻ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԻ

Կ. Գալիս, Գանէլ Գարու, Գին-Գիր-Զէ չիրթի դիմաց, ժամը 4էն 11½, և ամէն առաւօտ կանուխ, Սկիւտար Իսմարիյէ, իր ընակարանը։

Գիներուն ամենայն ժամադրութեամբ
50—9

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ԳԻՏՆԱԼ.
ՏՐ. ՌԱՖԱՅԷԼԵԱՆ

փոխադրուած է Բերա (Թաքսիմ մօտ), Թարլաբաշի թիւ 9։ Հոն կ'ընդունի իր հիւանդները ամէն օր կէս օրէն վերջ։
50—20

Աստաբազար. 27 Մարտ 1905

Տէ՛ր,

Պատիւ ունիմ ծանուցանելու ձեզ թէ Հայկակ էֆ. Նիկողոսեանի հետ մեր սին

Մ. Տ. ՖԷՍՃԵԱՆ ԵՒ Ե. Հ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

ընկերական անուան տակ ընկերութիւն մը կազմած ենք աւելի ընդարձակօրէն շարունակելու համար խորասլաթի, երիթեղէնի և ճամի վրայ ունեցած գործառնութիւնները։

Սիրելի է յուսալ թէ մեր սոյն ընկերակցութիւնը պիտի պատուէք ձեր վստահութեամբ։

Այս առթիւ ստորեւ մեր ընկերական ստորագրութիւնները ձեր ուշադրութեան յանձնելով.

Մնամ Խորին յարգանօք

Մ. Տ. ՖԷՍՃԵԱՆ

Մ. Տ. ՖԷՍՃԵԱՆ պիտի ստորագրէ
ՀՄՍՅԵԱԿ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ »
3—2

ԱՄԱՌԱՆՈՑ ԳՍՈՂՆԵՐՈՒՆ

Պէօյիւքտէրէի մէջ տուն վարձել փափաքողներուն կը յանձնարարենք դիմել Պէօյիւքտէրէի նաւամատոյցը ծխամեծառ Ցանոր տպարի, որ ամէն կերպով գոհ կը ձգէ իրեն դիմող յաճախորդները։ 2—3

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ելեքտրական եւ լուսանկարչական
ամէն տեսակ պիտոյից
Վ. ԱՋԷՄԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
14, Բասամ տիւ Թիւնէլ, Բերա

Մրսկ ներկայացուցիչ և կեդրոնատեղի Վէսթքէսօրք և Վէհճեր Բիլքերու. լուսարհանչակ իրբ լաւագոյն և ծան։

Ամէն տեսակ լուսանկարչական թուղթեր Էրոման, Վէլիքնկրօն, եւն. Ֆրանսական և գերմանական դեղորայք, ամէն տեսակ դոյներ և պիտոյք ֆոթոկրաֆիներու և ամատիէօռներու։

Ճոխ հաւաքածոյ ելեքտրական զանգակներու Գերմանական և Ֆրանսական։ Շանթարգել։ Առանձին ելեքտրական ատամին և գրպանի լապտեր, գիրքամատչելի պայմաններ ելեքտրական զանգեղմանց։ Քաթալոգ և նմոյշ ձրիաբար կը տրուին ուզողներուն։

Գուսանները յանձնարարութիւնք ամենայն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին։ 20—2

Ֆ. Ռ. ԲԱՌԲԱ

Թիւ 322, Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 322

Բօսթիւմի, բառարսիի և բանթալօնի համար կերպասներու ճոխ տեսակներ։

Ժ. Բ. ԲԱՌԲԱ
171, Դալաթիա Ֆերմէճեճիլեր, 171

Բօսթիւմի, բառարսիի և այլնի համար ճոխ կերպասներու մթերք մը։

Ֆ. Ռ. ԲԱՌԲԱ
թիւ 17, Գոլիս, Սուլթան Համամ, թիւ 17

Բօսթիւմի, ժիլէի և բառարսիի համար ա լա մոտ կերպասներ։ 12—1

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

Իւսկիւտար Մէյմարզ Թարլա Գաշը, կանոնաւոր 8 սենեակ, բաղնիք մը, հոր մը, ստանիճ մը, ընդարձակ պարտէզ փառաւոր տեսարանով վարձու կը տրուի։ Մանրամասնութեան համար դիմել նոյն կարդը թիւ 256 տունը։

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՍԱՐԵԱՆ